

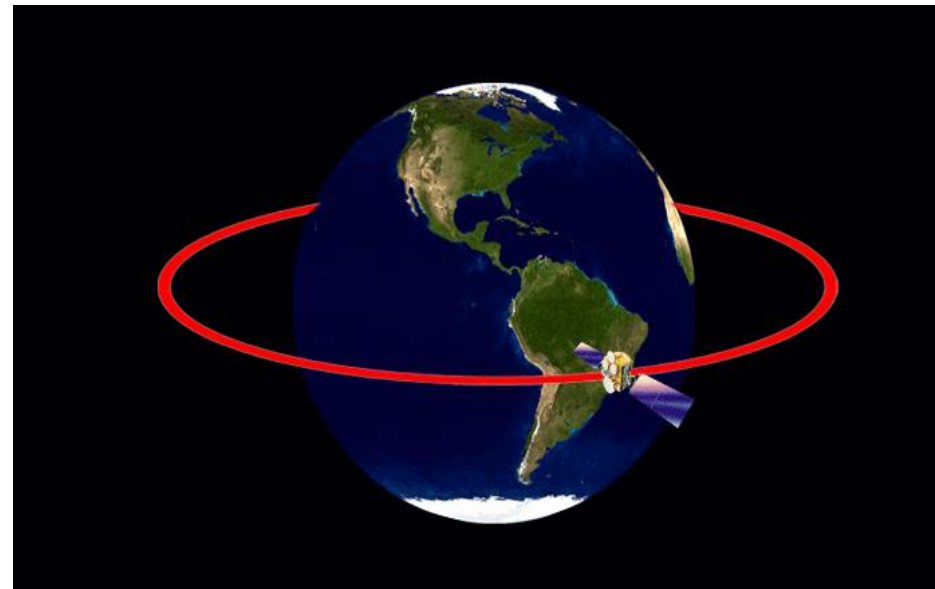
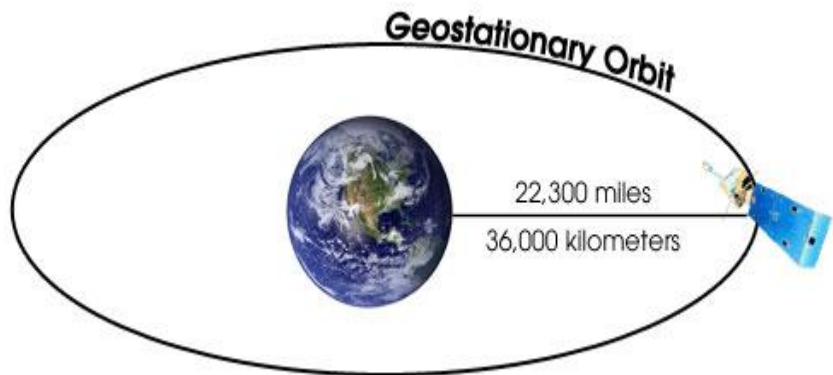
Bevezetés a műhold- meteorológia világába, műholdas tevékenységek az OMSZ-ban

Kocsis Zsófia
Távérzékelési Osztály

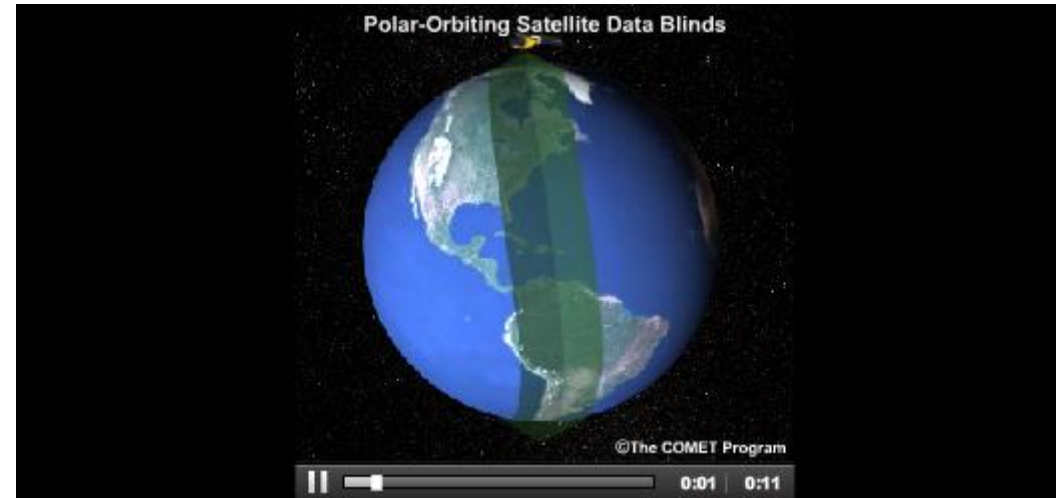
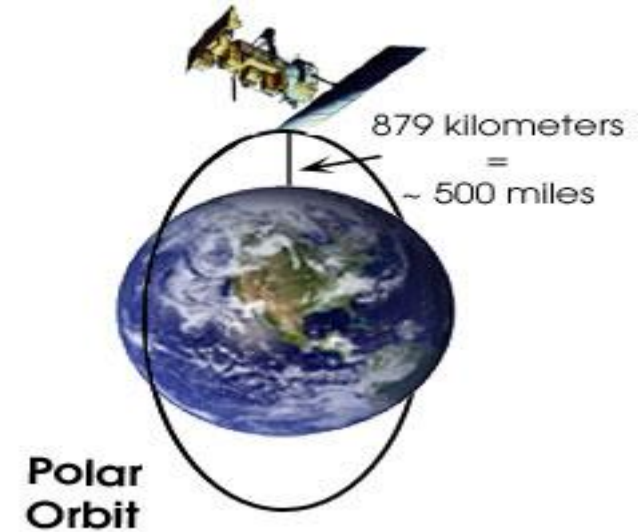
Meteorológiai műholdak pályái

- Geostacionárius pálya (GEO)
- Kb. 36 ezer km
- Folyamatos mérés adott (állandó) helyről -15/5 perces időbeli felbontás

Meteorológiai műholdak pályái

- Kvázipoláris pálya (LEO):
- Kb. 800-900 km
- Föld körüli keringéssel teljes lefedettség – közepes szélességeken kb. 12 óra az időbeli felbontása

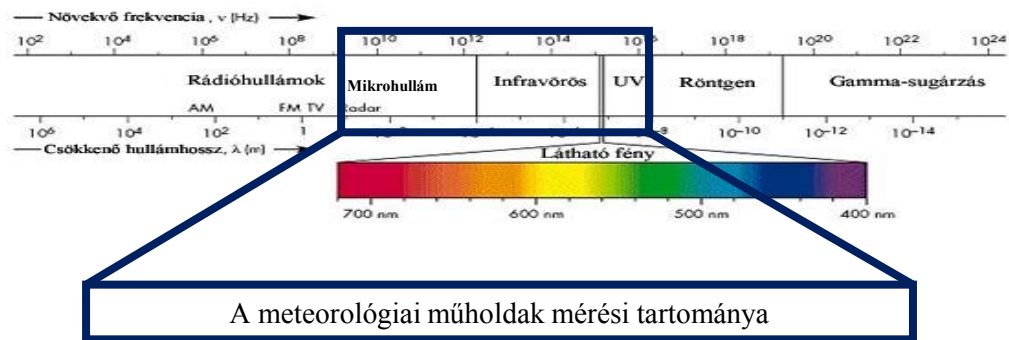
Meteorológiai műholdak rendszere

Modern meteorológia műholdak nélkül már elképzelhetetlen
Globális megfigyelés szükséges (déli félteke, óceánok)

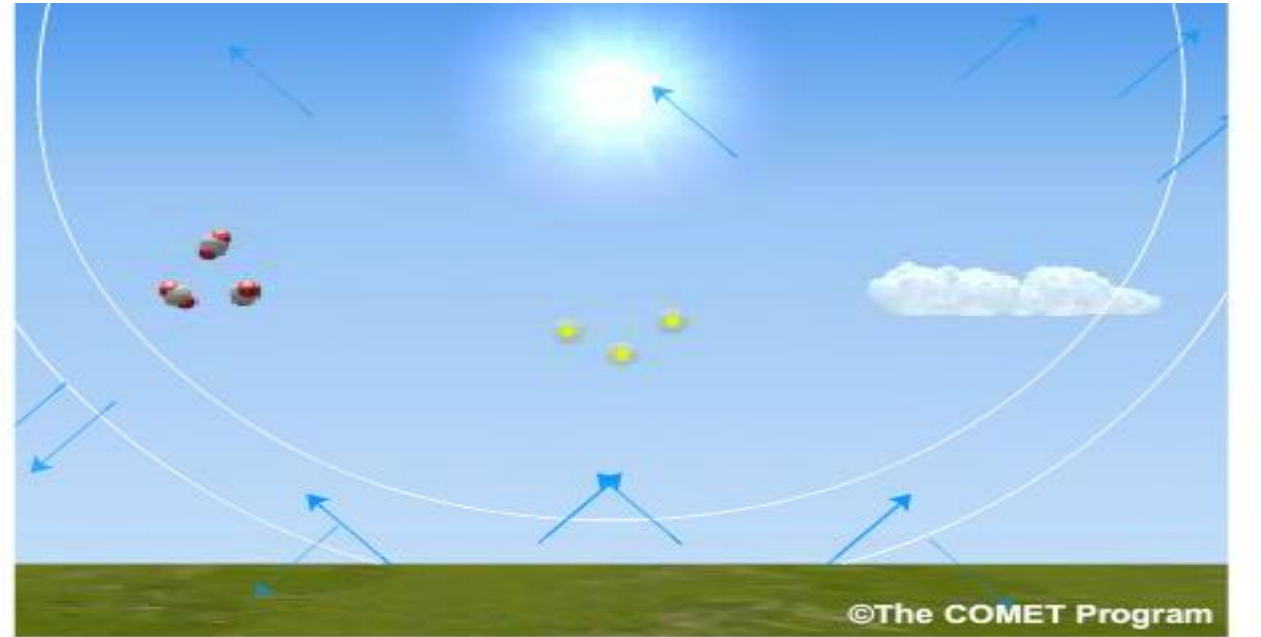
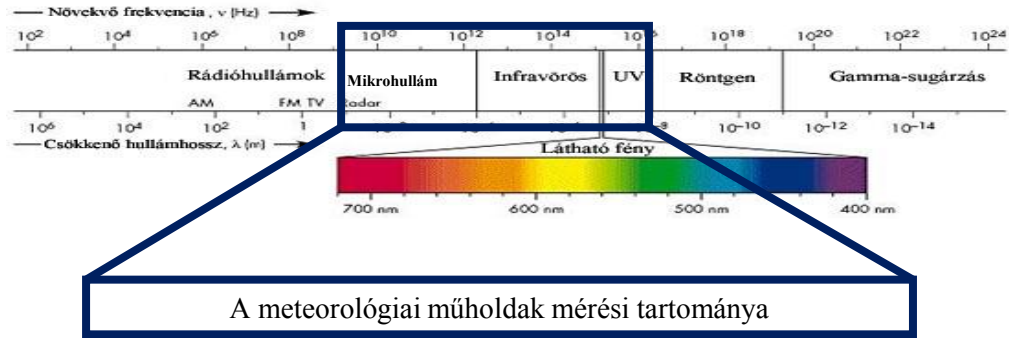
Műszerek

Az elektromágneses spektrum meghatározott tartományában mérnek.

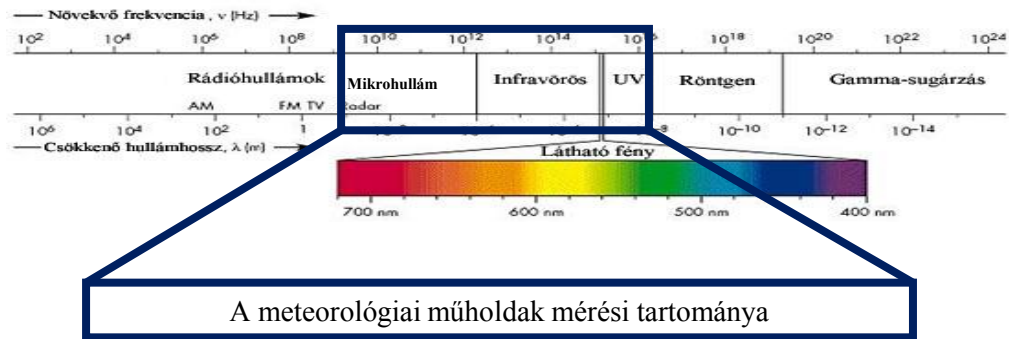
Műszerek

Az elektromágneses spektrum meghatározott tartományában mérnek.

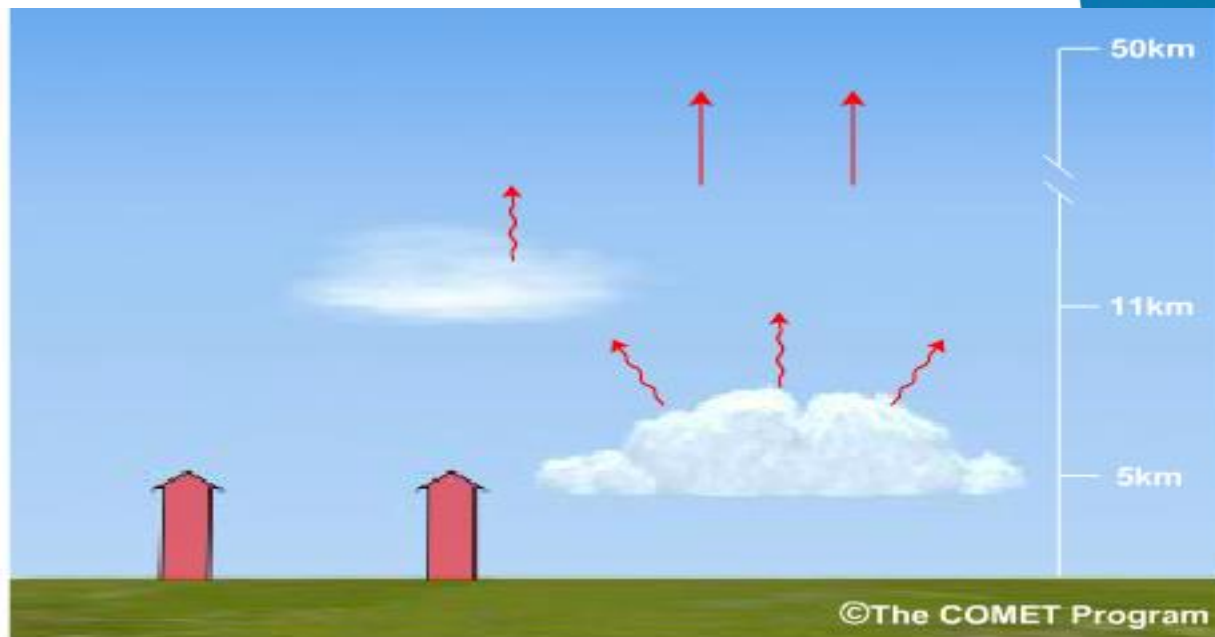
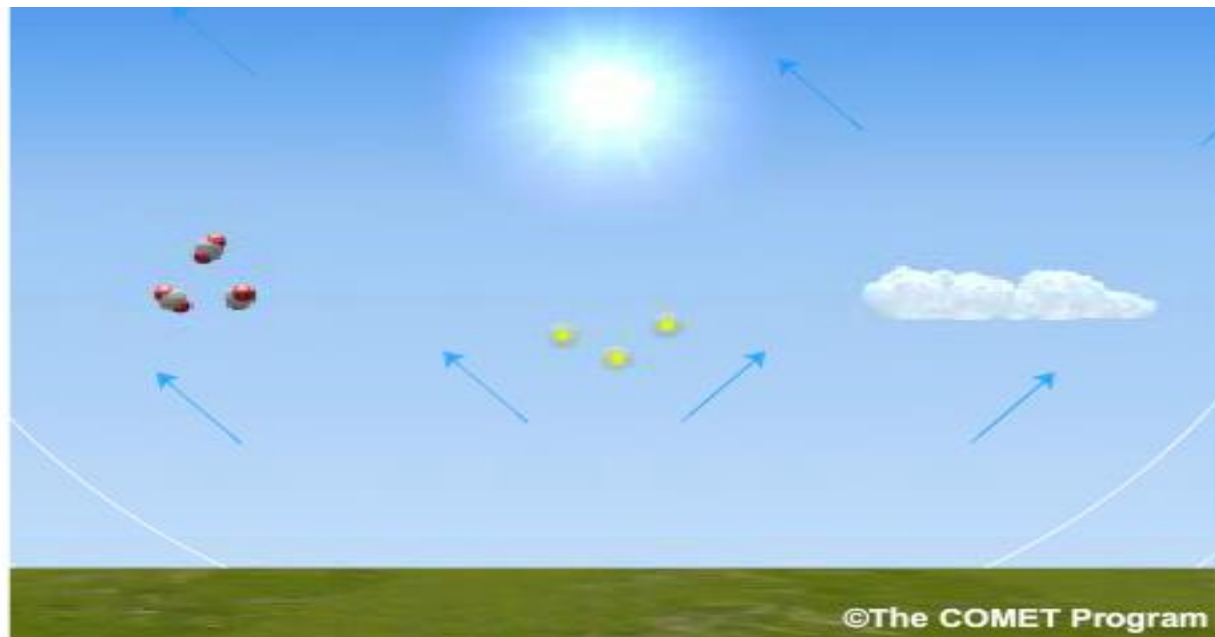
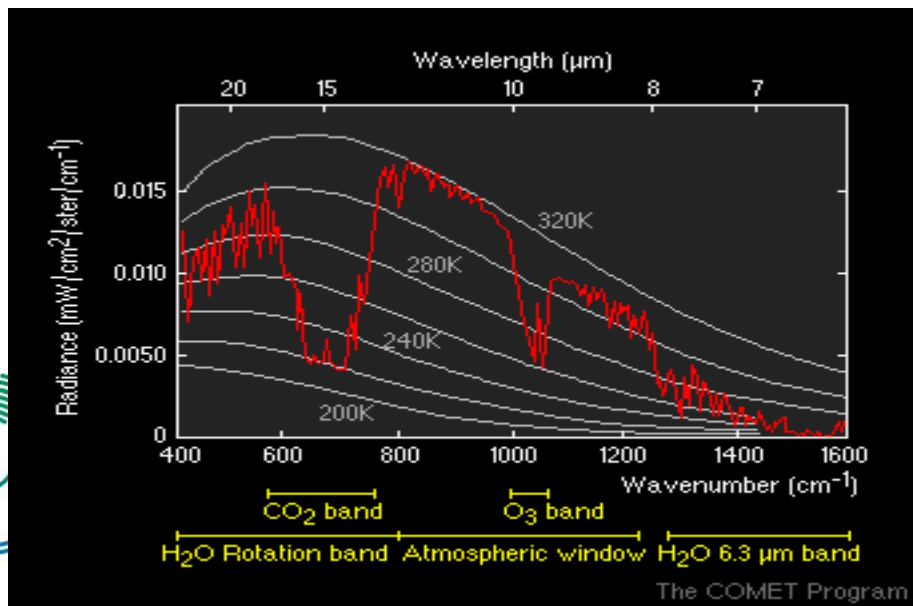
Műszerek

Az elektromágneses spektrum meghatározott tartományában mérnek.

Passzív

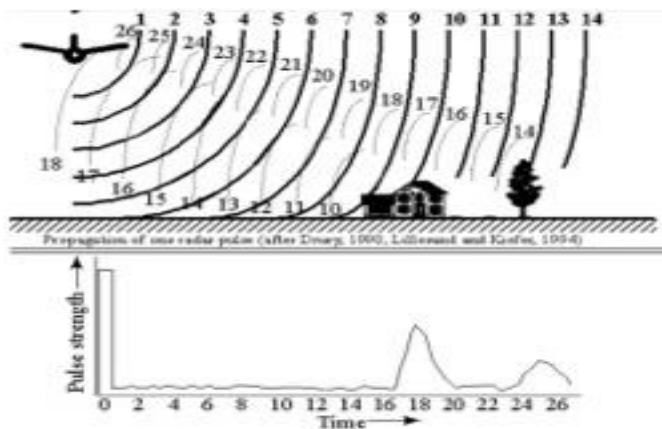
-visszavert sugárzást mérik

Műszerek

Aktív

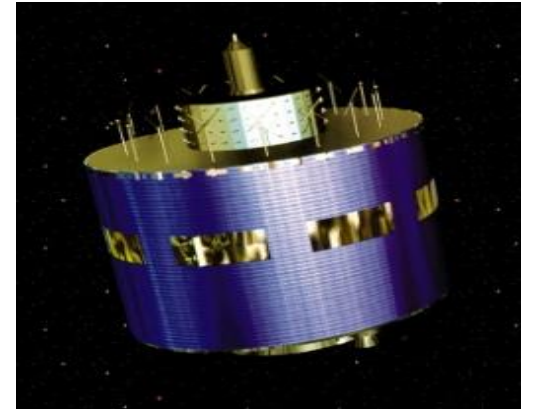
- Jelet bocsát ki, majd a visszavert jel erősségét méri
- Mikrohullámú tartományban mér
- (Lidar is van)

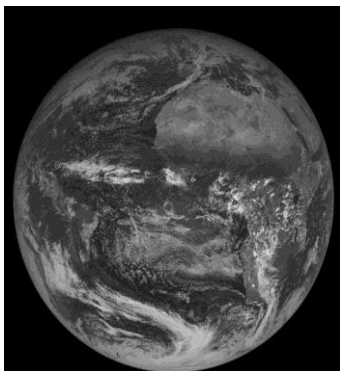
Meteosat műholdak

- GERB: Sugárzási egyenleg mérésére szolgáló műszer
- Leképező rendszer SEVIRI:
- 12 csatorna a látható és infravörös hullámhossztartományban
- 15 percenként kép készítés
- 3 km-es felbontás a nadírban 11 csatornában
- 1 km-es felbontás a nagyfelbontású látható csatornában

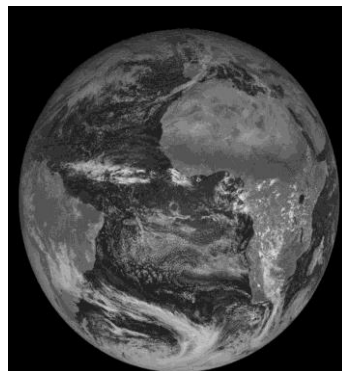

SEVIRI

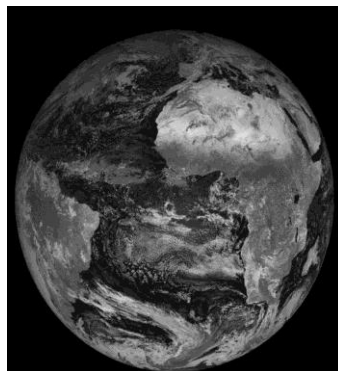
VIS 0.6

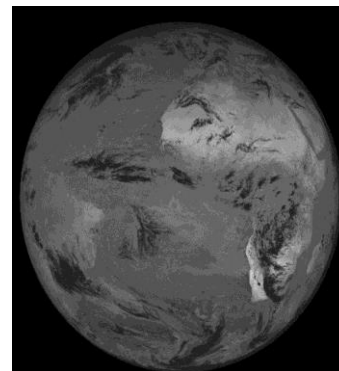
VIS 0.8

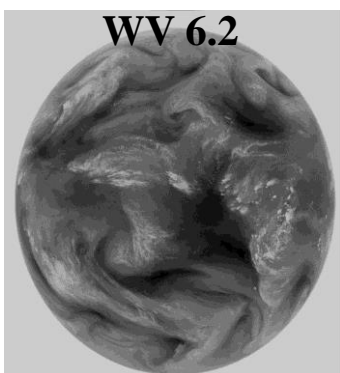
NIR 1.6

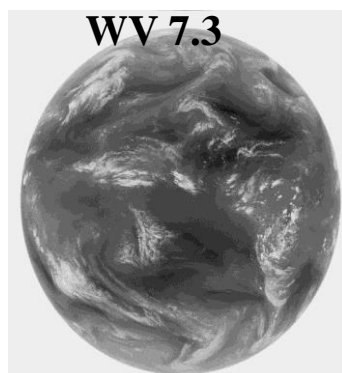
NIR 3.9

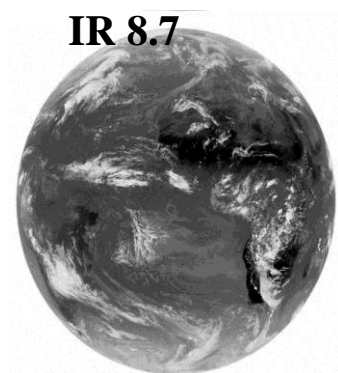
WV 6.2

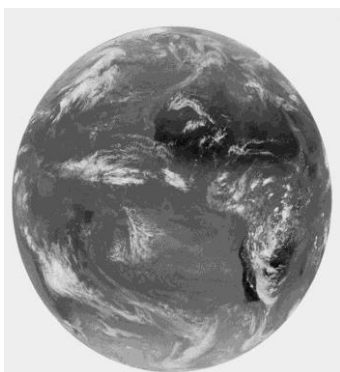
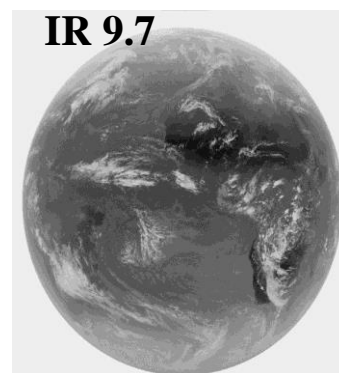
WV 7.3

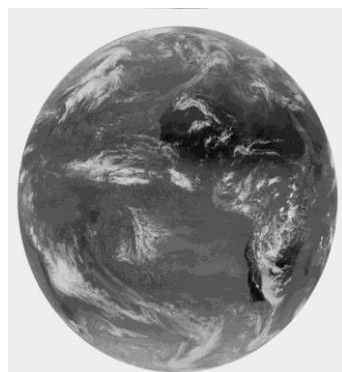
IR 8.7

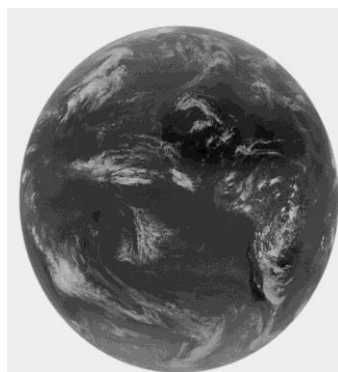
IR 9.7

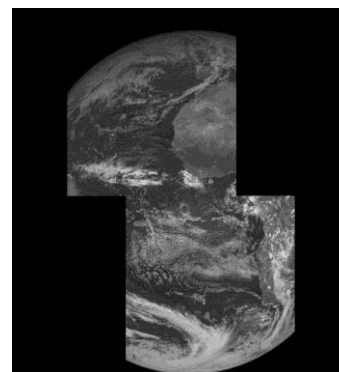
IR 10.8

IR 12.0

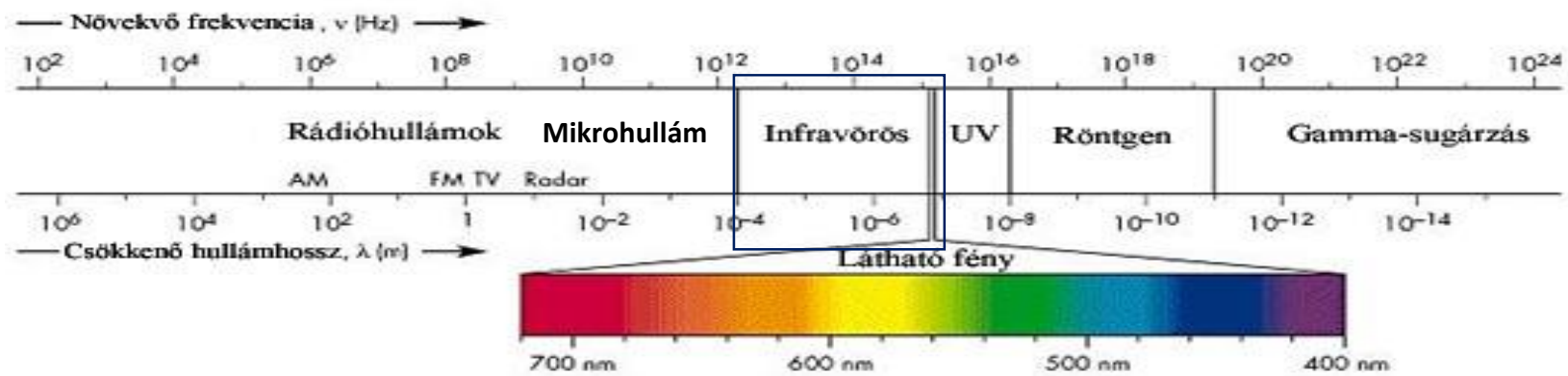
IR 13.4

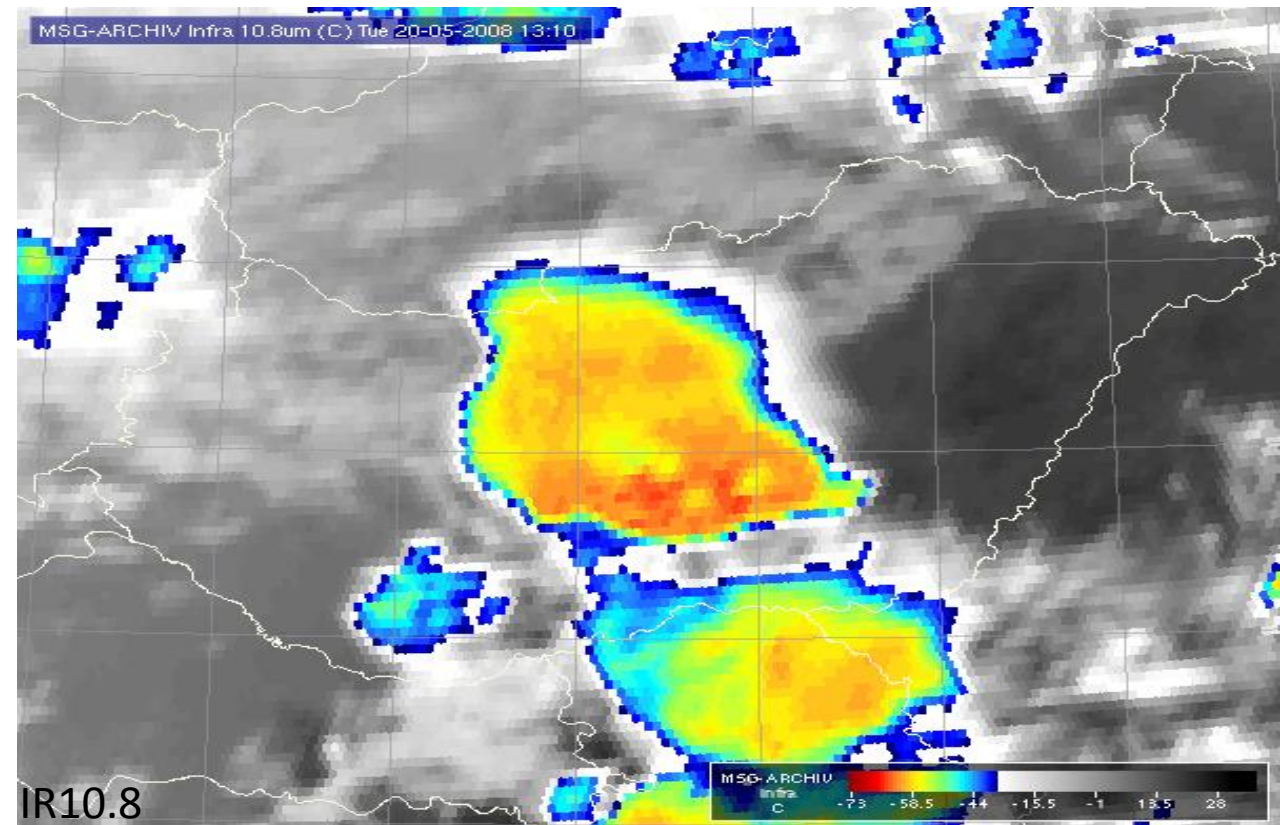
HRVIS

SEVIRI

<u>Csatornák</u>	<u>Alkalmazás</u>
HRV 0.7	Felszín, aeroszol, felhőzet részletei
VIS 0.6	Jég vagy hó
VIS 0.8	Vegetáció
NIR 1.6	Aeroszol, hó/felhő
IR 3.8	SST, köd/felszín , jégfelhők, tűz
WV 6.2	Nedvesség a felső troposzférában (~300 hPa)
WV 7.3	Nedvesség a troposféra közepén (~600 hPa)
IR 8.7	Vízköz a határrétegben, jég/víz
IR 9.7	Sztratoszférikus szél
IR 10.8	CTH, felhőanalízis, PW
IR 12.0	Talaj, SST
IR 13.4	+10.8: áttetsző felhő tető, légtömeg analízis

Felhőzet megfigyelése – csatornánként

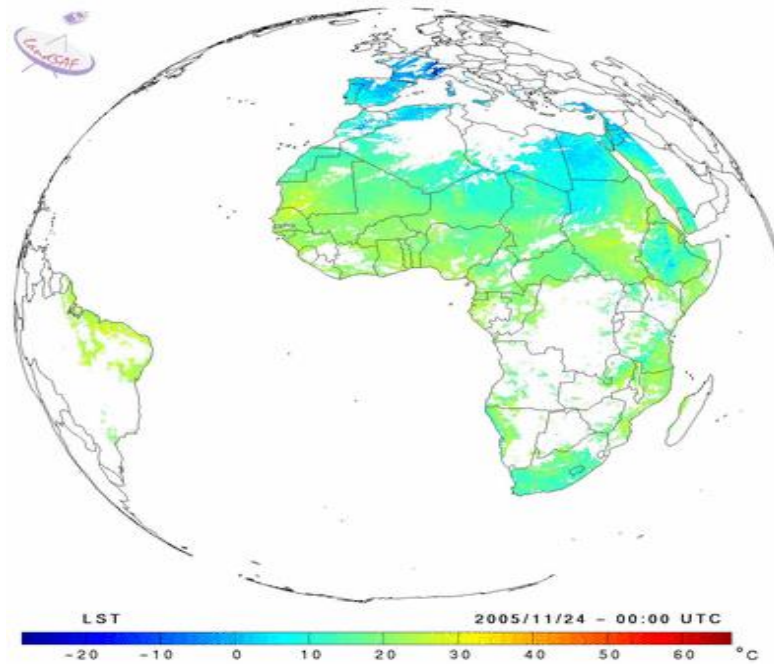

Felhőtető hőmérséklet

Felszín megfigyelése

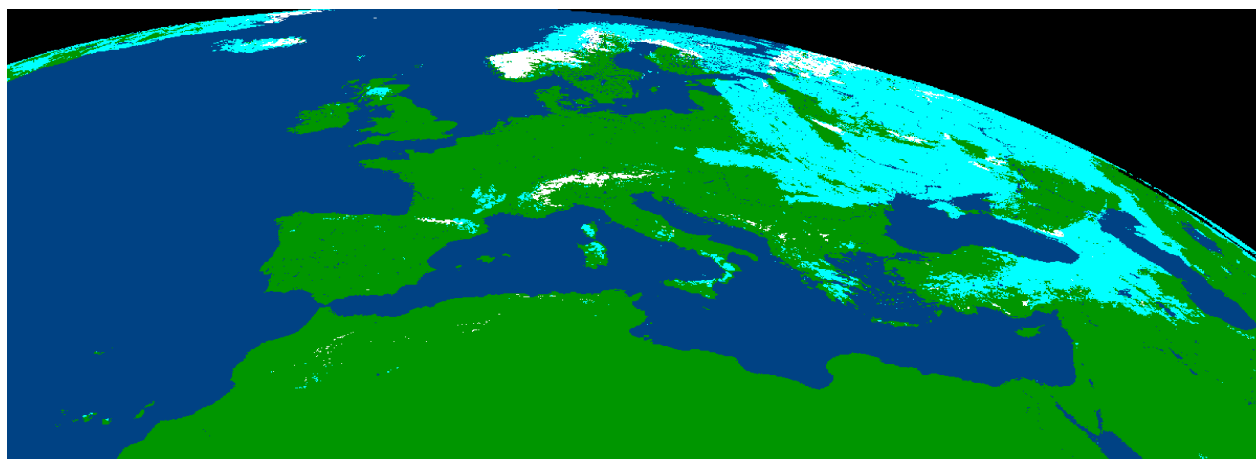
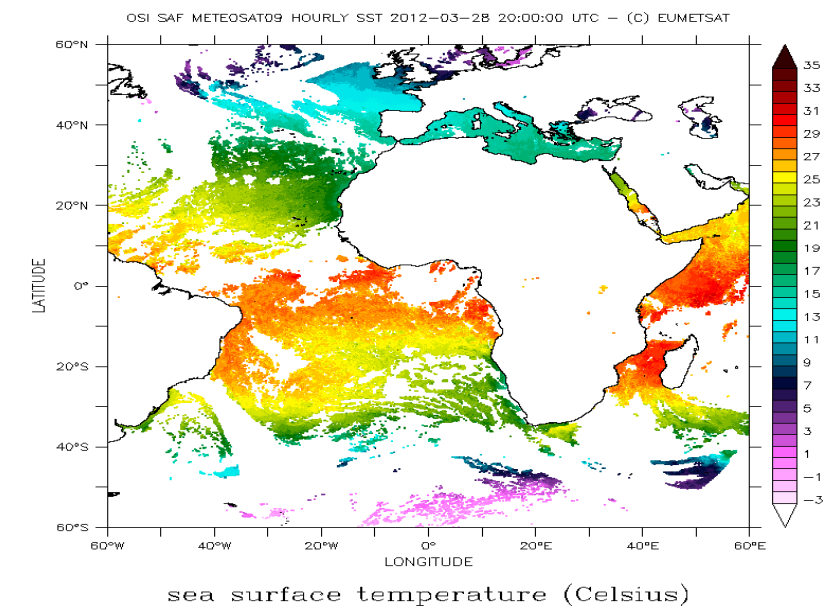

látható fény, infravörös

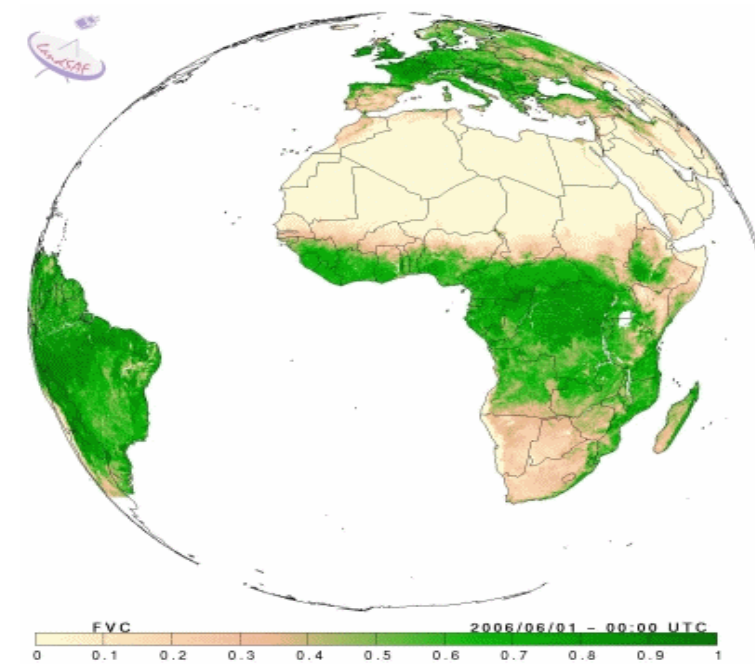

felszínhőmérséklet

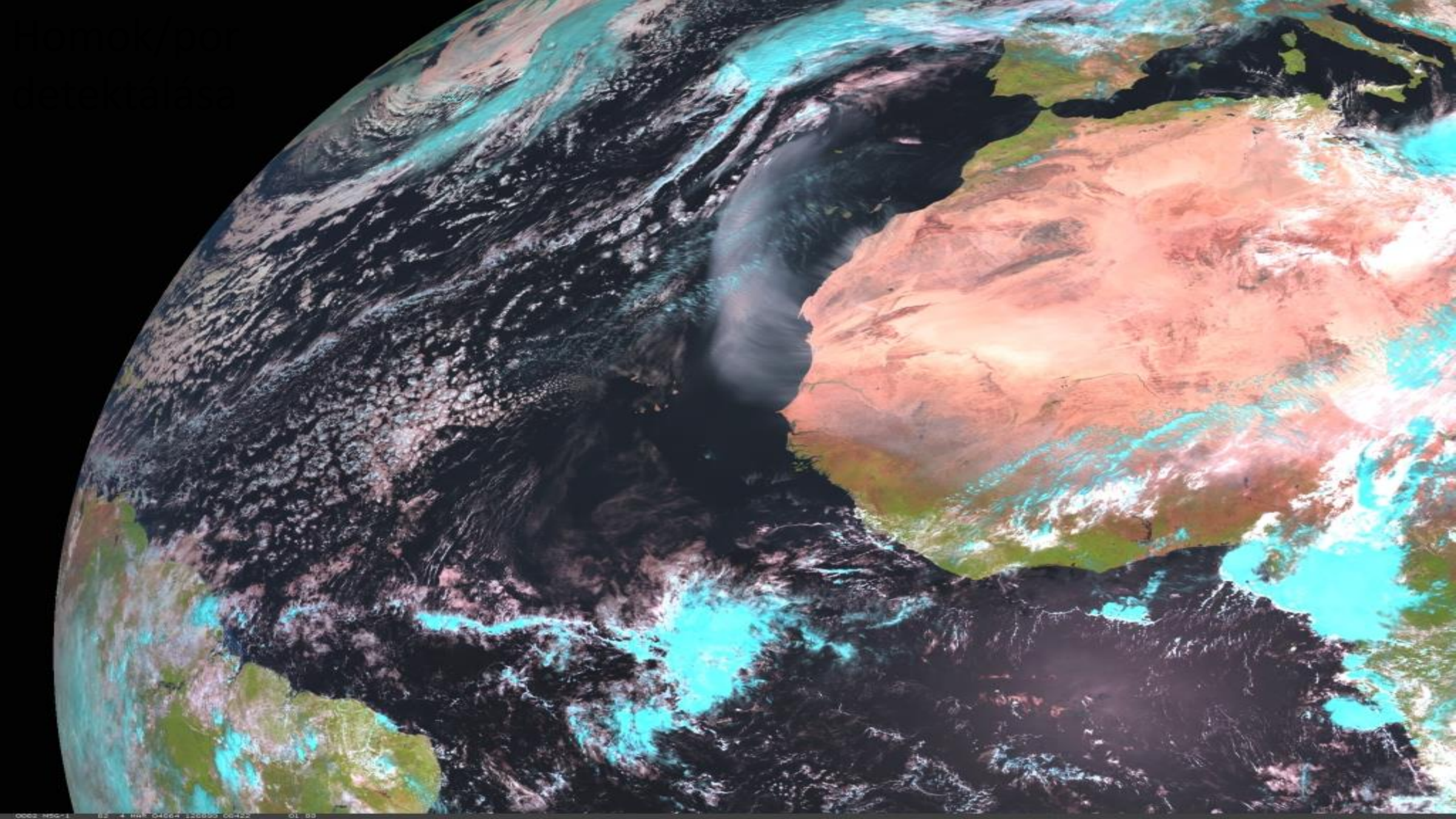
Tengerfelszín hőmérséklet

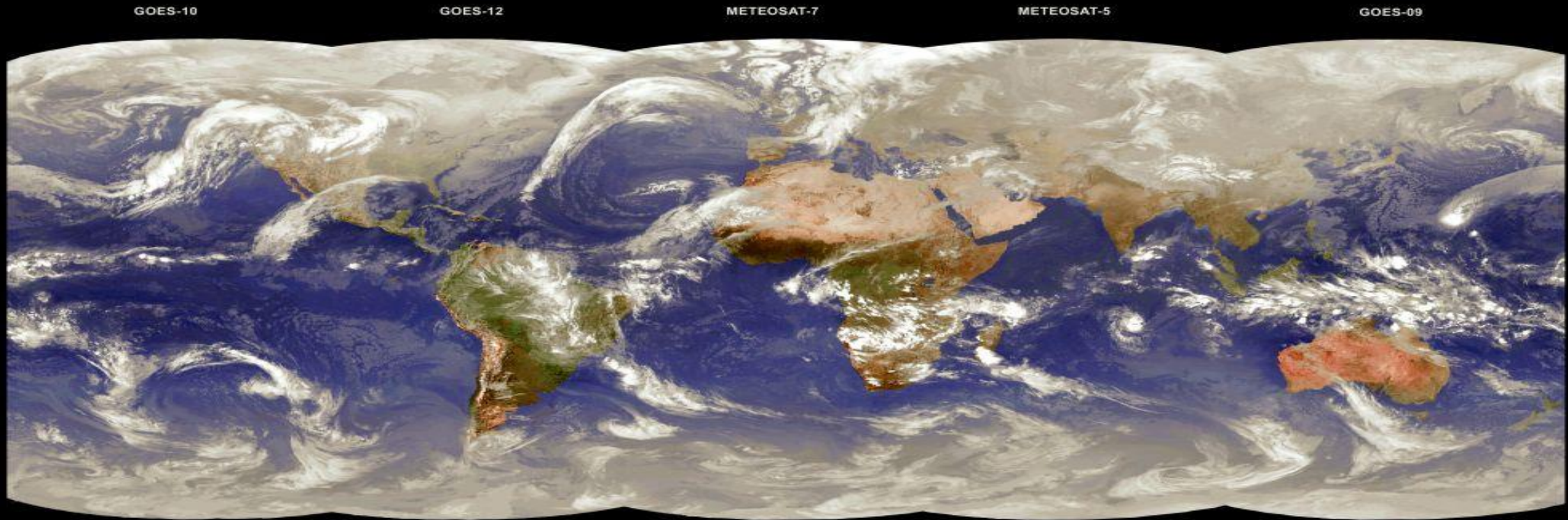
Hóborítottság

Növényborítottság

GEO műholdak együttes képe

18th January 2005 at 15:00 GMT

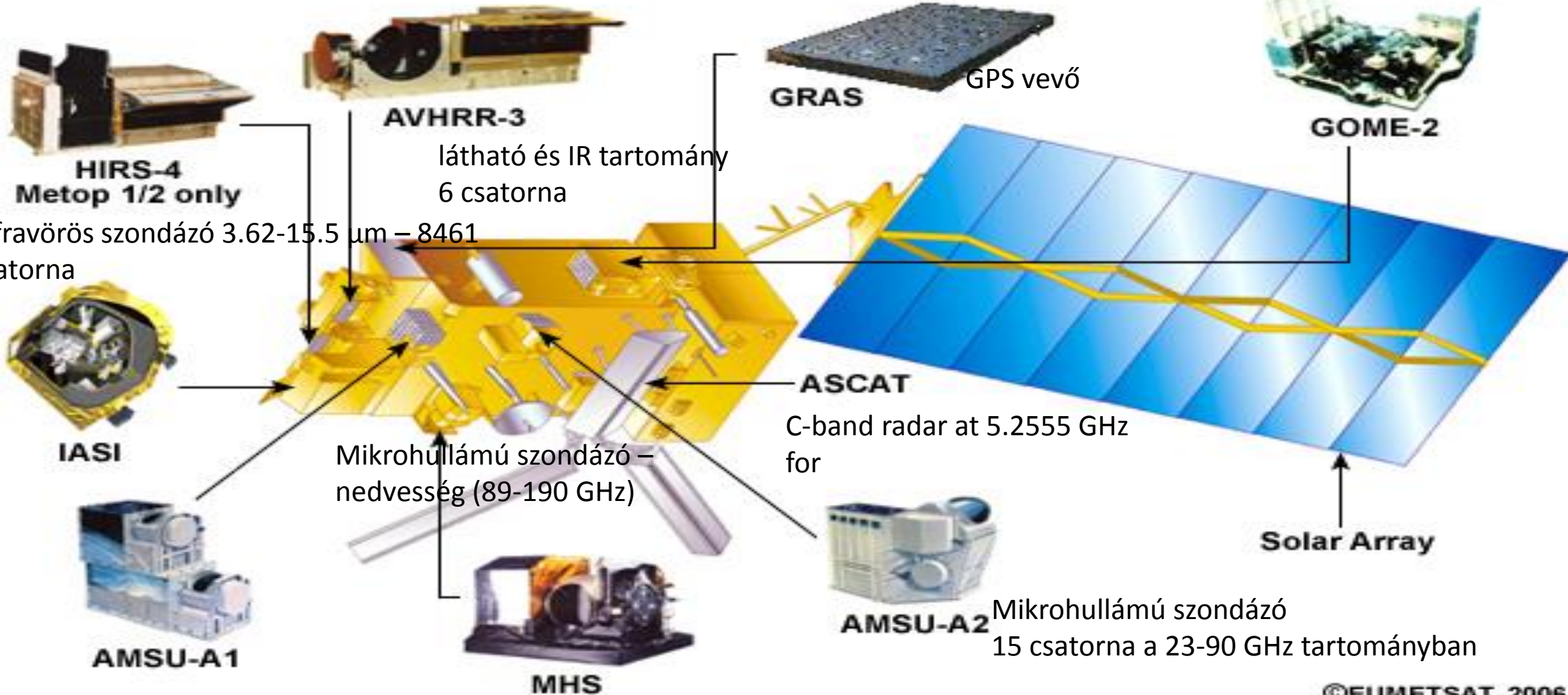
World Cloud Map

Metop műhold műszerei

Szondázó 19 IR csatorna (3.8-15 μ m), 1 látható

Metop Satellite and Instruments

UV és látható tartomány 240-790 nm

Metop műhold műszerei

Metop Satellite and Instruments

•Hőmérséklet, nedvesség profilok

•teljes ózon

HIRS-4
Metop 1/2 only

•Hőmérséklet, nedvesség profilok

•léggör kémiai összetétele:
CO, CH₄, CO₂, N₂O, O₃

IASI

AMSU-A1

AVHRR-3

•lokalizálás
•felhőmaszk

GRAS

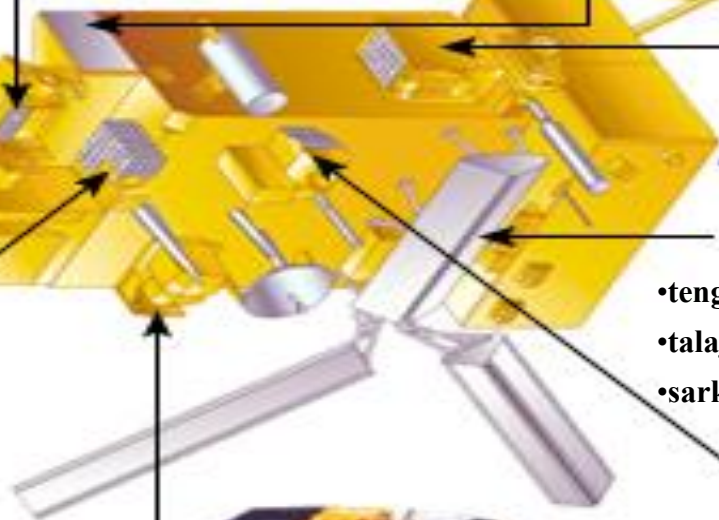
•Sztratoszférikus és troposzférikus
hőmérséklet, nedvesség profilok
numerikus modellek számára

GOME-2

•ózon profilok, teljes ózon

•aeroszolok, bromidok, nitrogén-oxidok, vízgőz

ASCAT

•tengerfelszín szélvektor
•talajnedvesség, hó
•sarki jégsapka kiterjedése

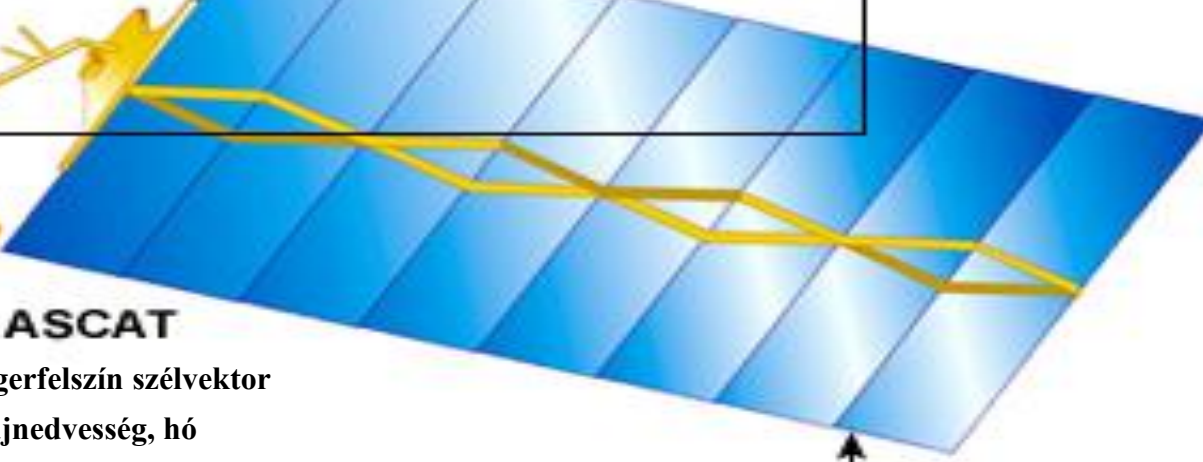
AMSU-A2

•Hőmérséklet profilok
•léggöri kihullható
vízmennyiség

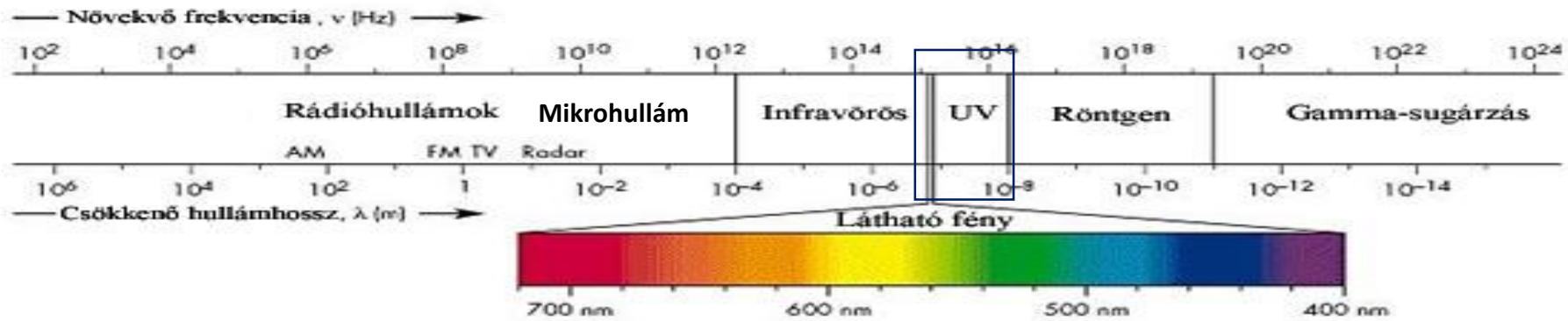

MHS

•felszínhőmérséklet
•léggöri vízgőz, jég, hó, csapadék

Solar Array

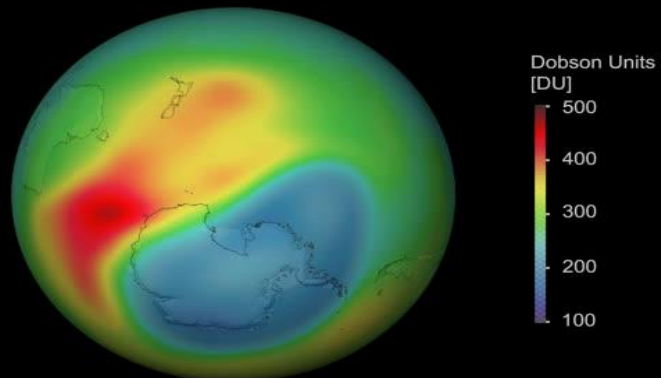

Metop – GOME-2
műszer

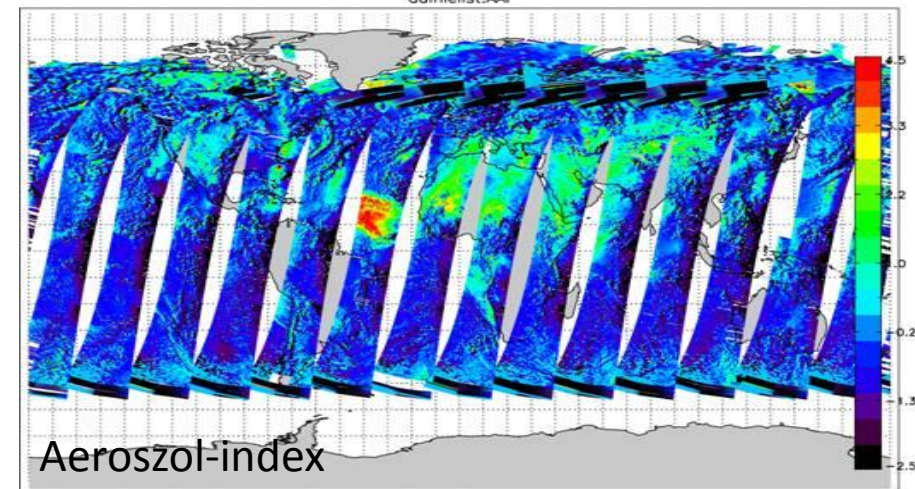
- Légköri gázok: O₃, SO₂, NO₂, BrO, HCHO, OCIO
- Ózon profil
- UV-index

GOME-2 / MetOp
ANALYSED TOTAL
OZONE COLUMN

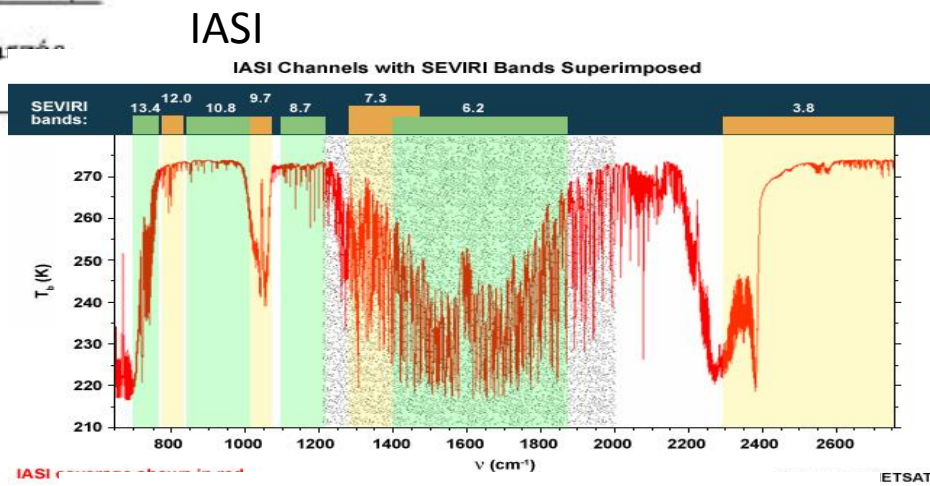
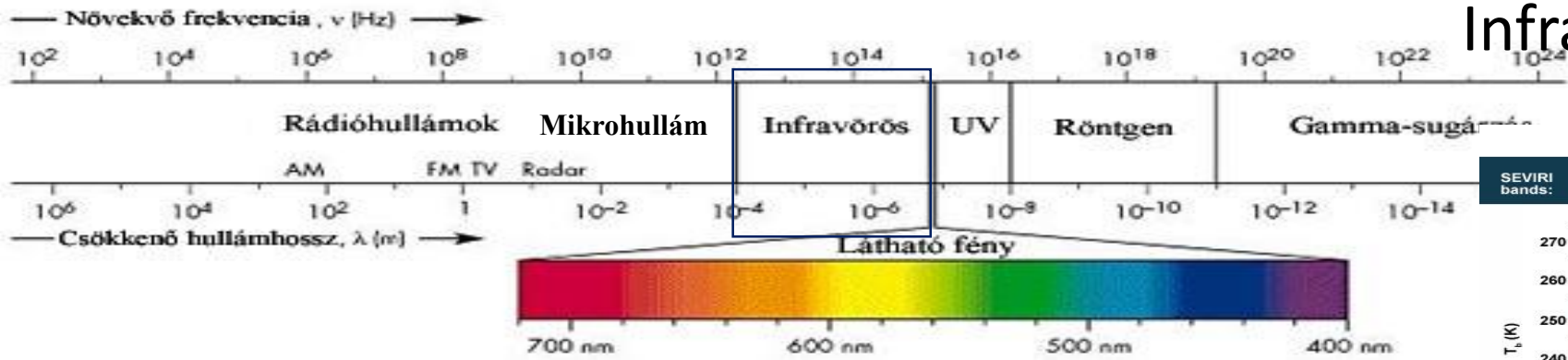

DLR
EUMETSAT

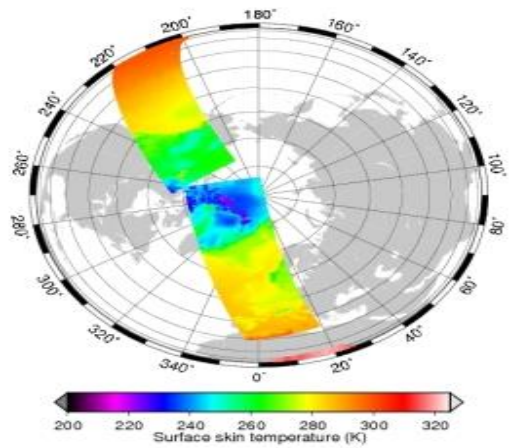
AUG-29-2007

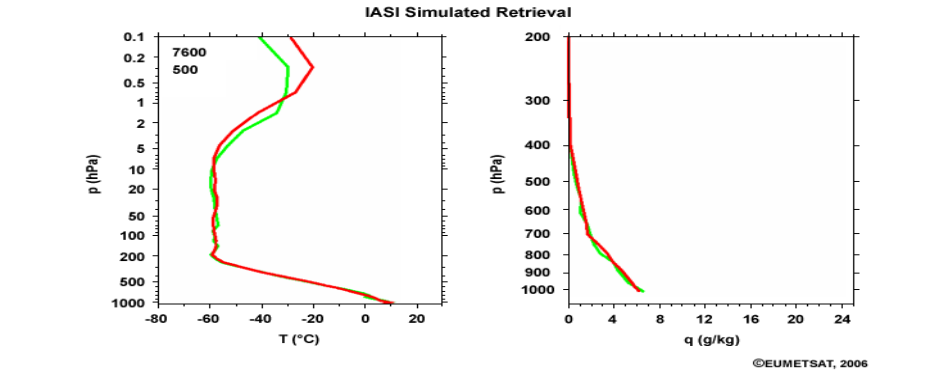
Infravörös szondázó műszerek

Több ezer keskeny sávban (csatornában) mérnek.

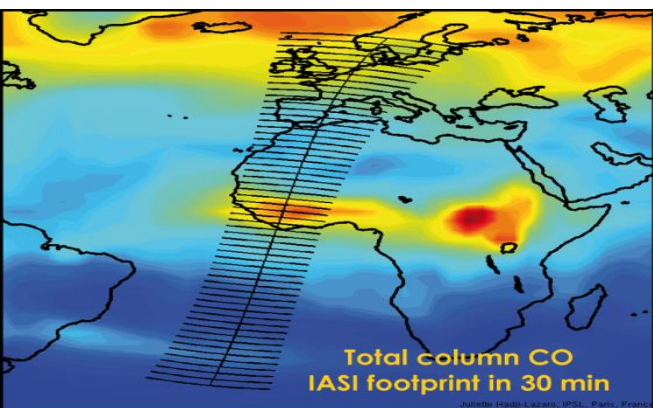
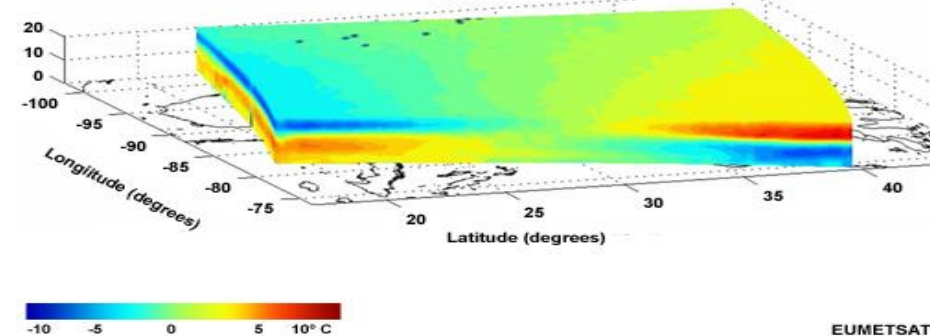

hőmérséklet és nedvesség profilok meghatározása

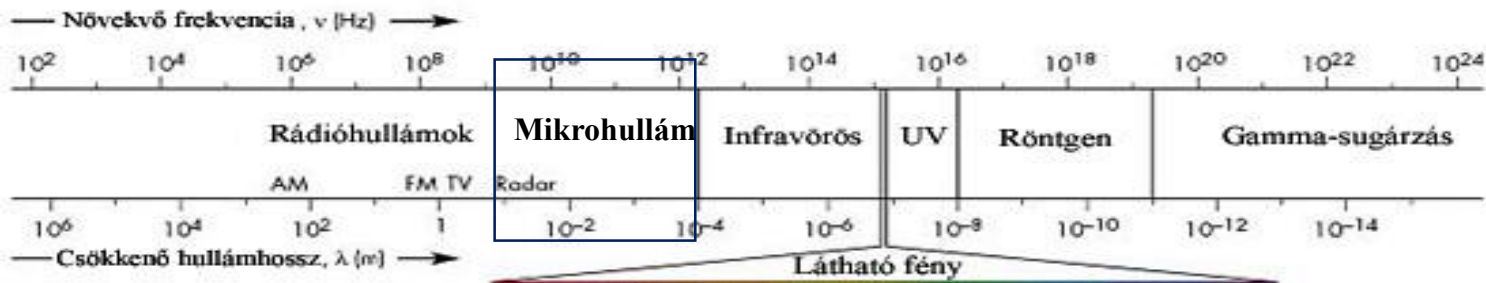

légköri nyomgázok meghatározása

IASI Temperature Retrieval

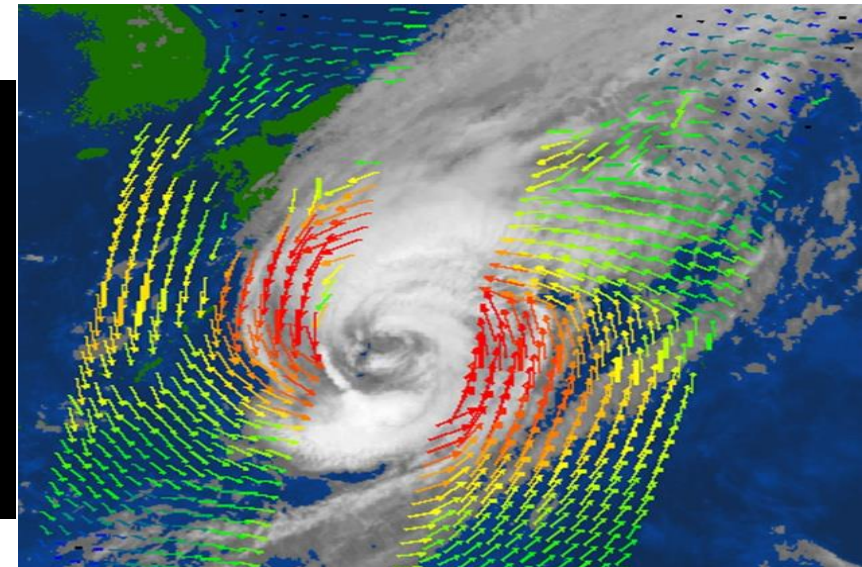

Numerikus modellezés számára is nagyon fontos.

Mikrohullámú tartományban végzett mérések

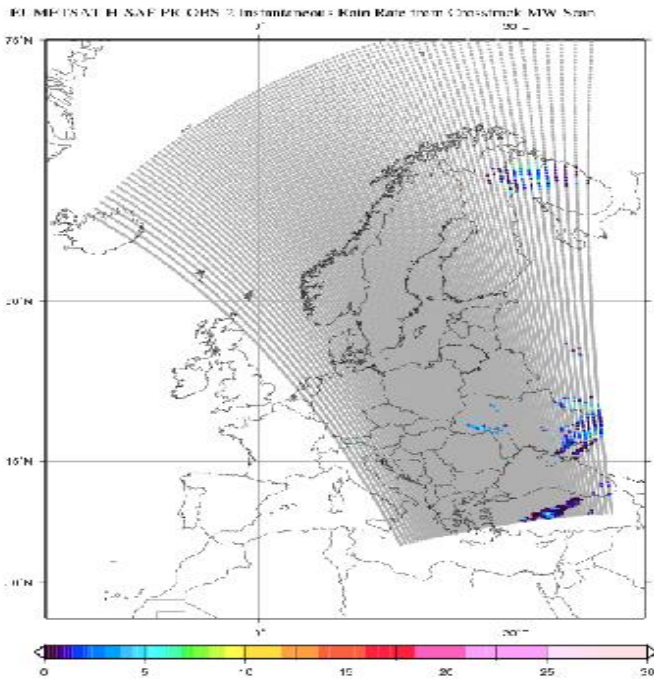
Metop - ASCAT

JANUARY

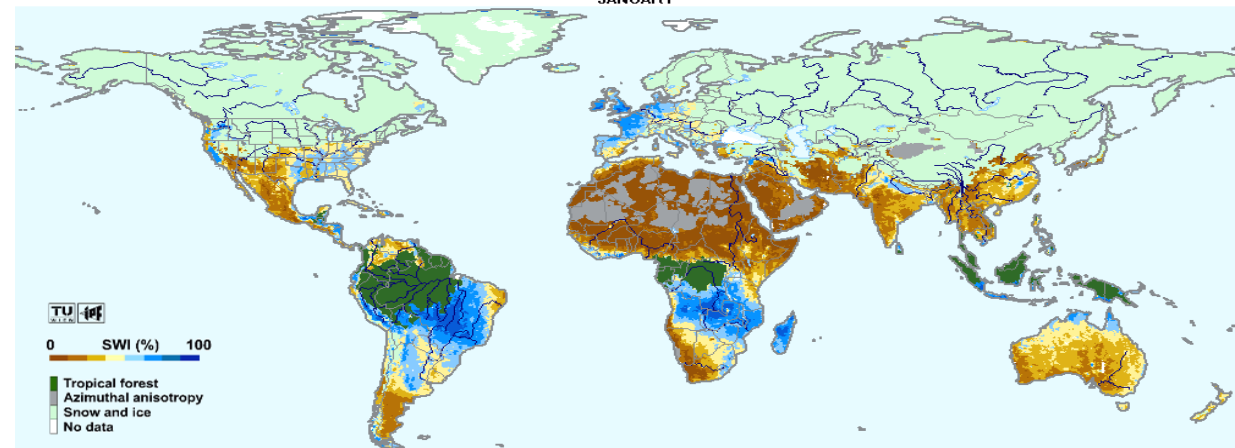

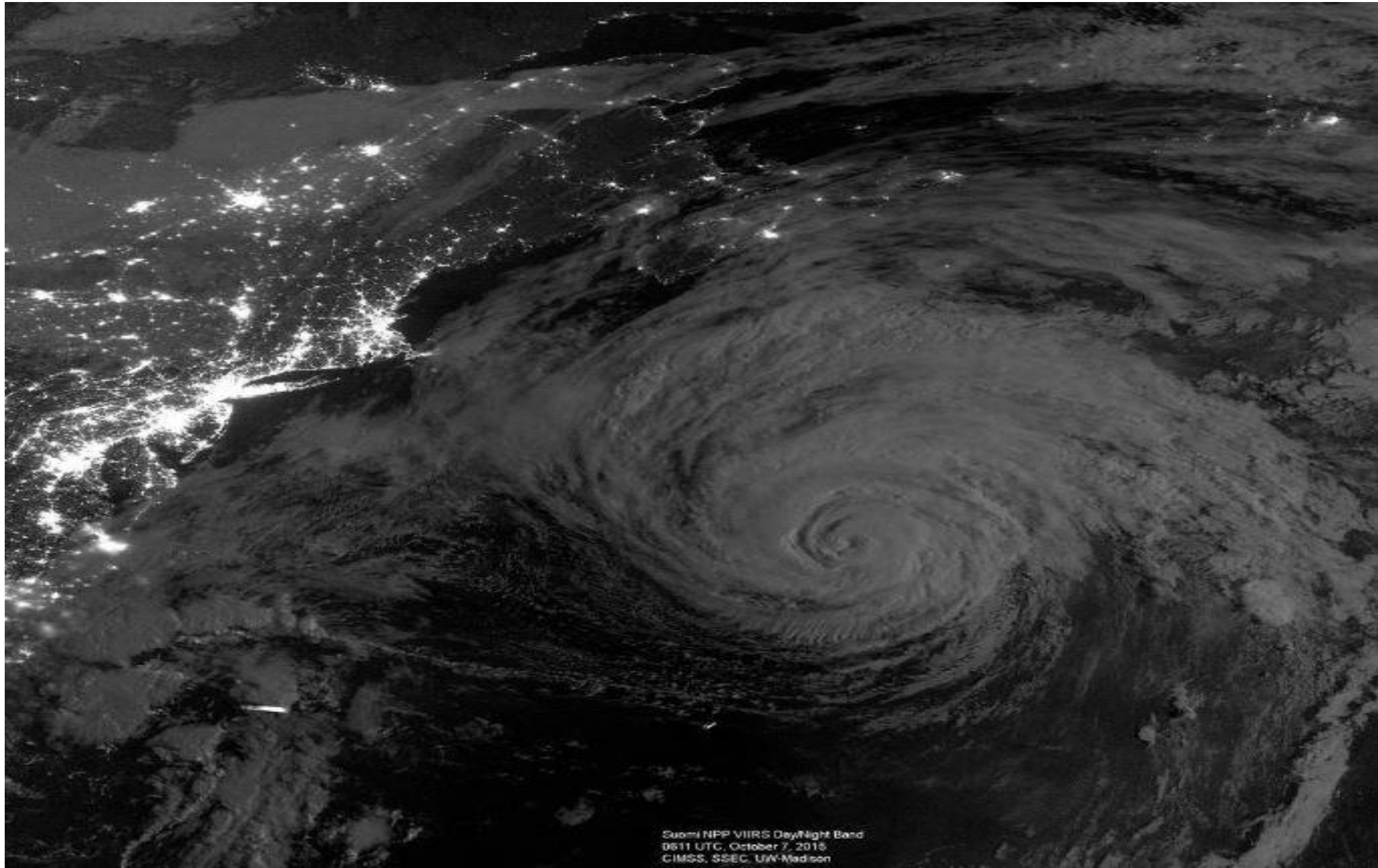
Jég-borítottság, Forrás: NASA

Felhasználási terület:

- Felhők alatt nedvesség és hőmérséklet profil
- Csapadékbecslés
- Tengeri jég megfigyelése
- Szél mérés
- Talajnedvesség becslés

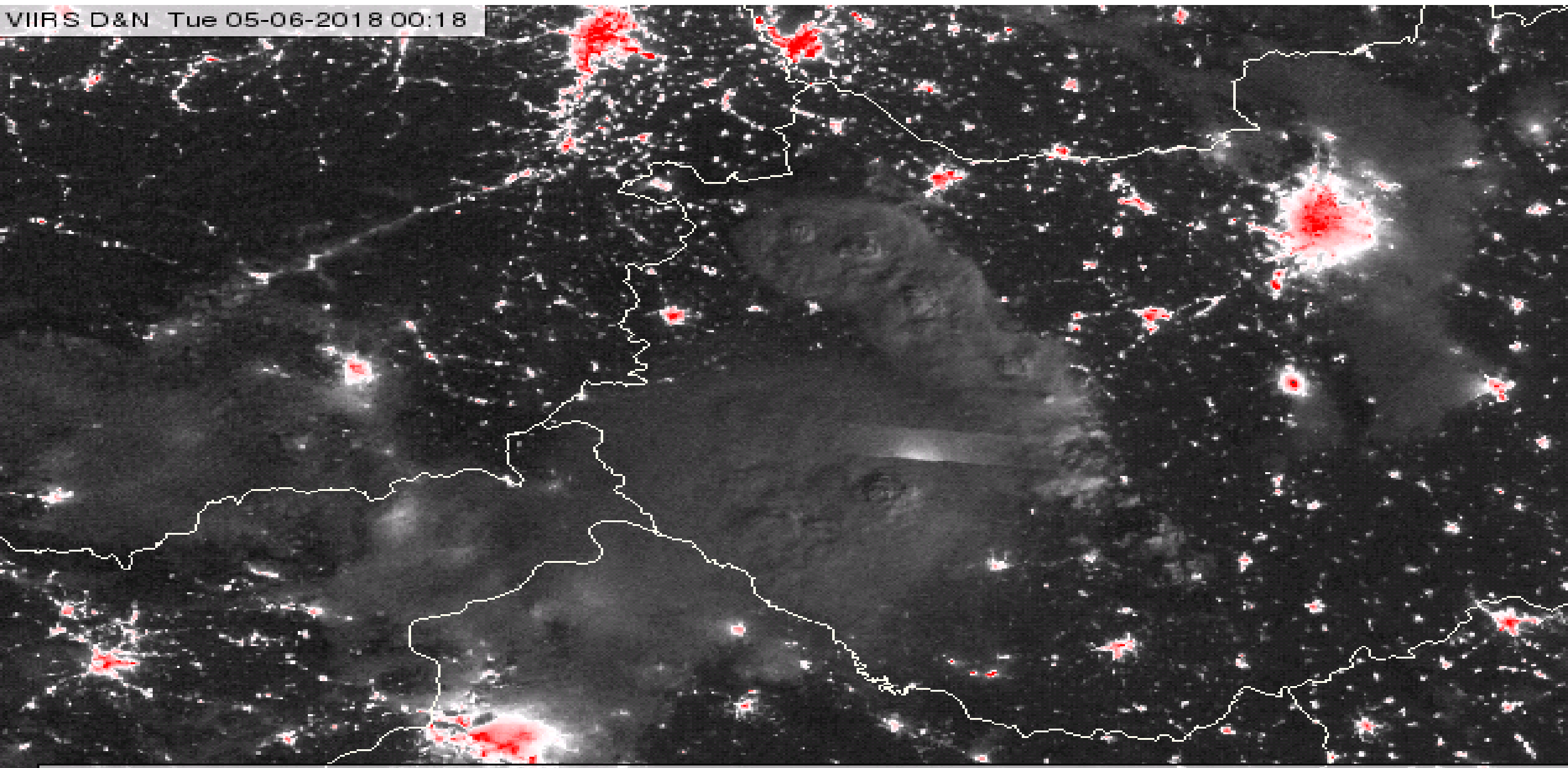

Suomi NPP VIIRS Day/Night Band
0511 UTC, October 7, 2015
CIMSS, SSEC, UW-Madison

VIIRS D&N kép 2018 június 5. 00:18 UTC,
Zivatarfelhő Magyarország felett + villám + közvilágítás

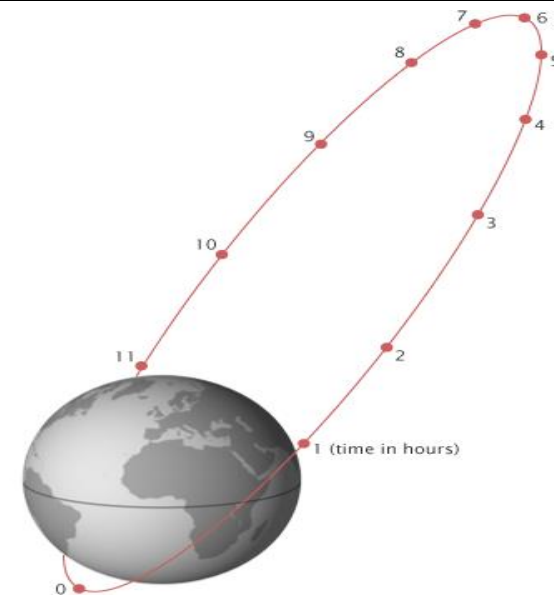
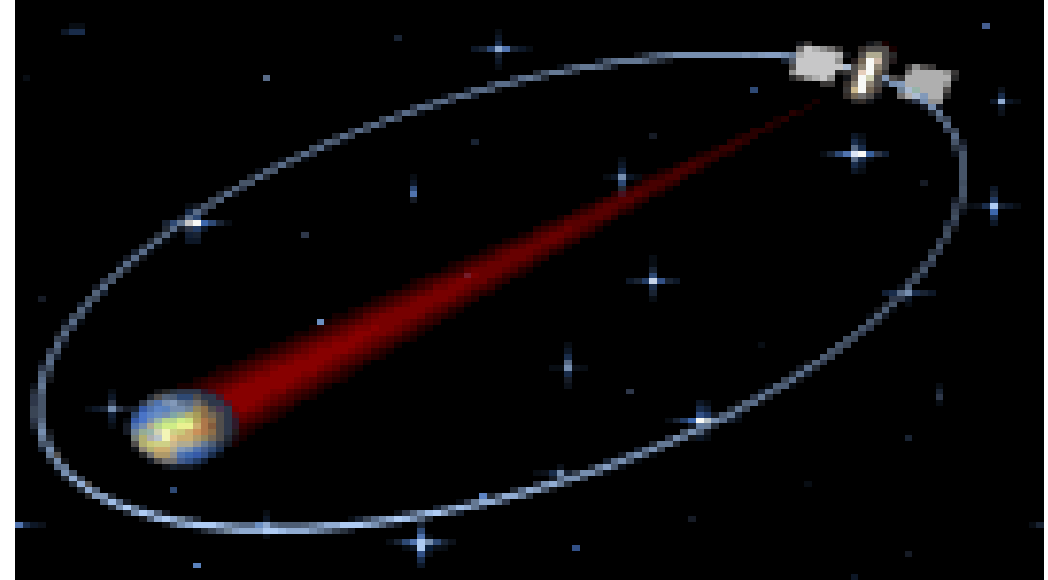
VIIRS D&N Tue 05-06-2018 00:18

0 2.5 5 7.5 10 12.5 15 17.5 20 22.5 25 27.5 30 32.5 35 37.5 40 42.5 45 47.5 50 52.5 55 57.5 60 62.5 65 67.5 70 72.5 75 77.5 80 82.5 85 87.5 90 92.5 95 97.5 100

Új meteorológiai műhold pálya

- Molniya pálya (HEO):
- Kb. 40 000 km
- Elipszis alakú
- A poláris területekről ad időben gyakori felbontású képet.

Tevékenység

- EUMETSAT szakmai kapcsolattartás
- Belső és külső felhasználóknak műhold képek és produktumok szolgáltatása
- HSAF csapadékverifikáció
- EumeTrain online oktató anyagok előállítása
- Zivatarvizsgálat
- Növényzet megfigyelése
- MTG-re való felkészülés

European Organisation for the Exploitation of Meteorological Satellites

Meteorológiai Műholdak Hasznosításának Európai Szervezete

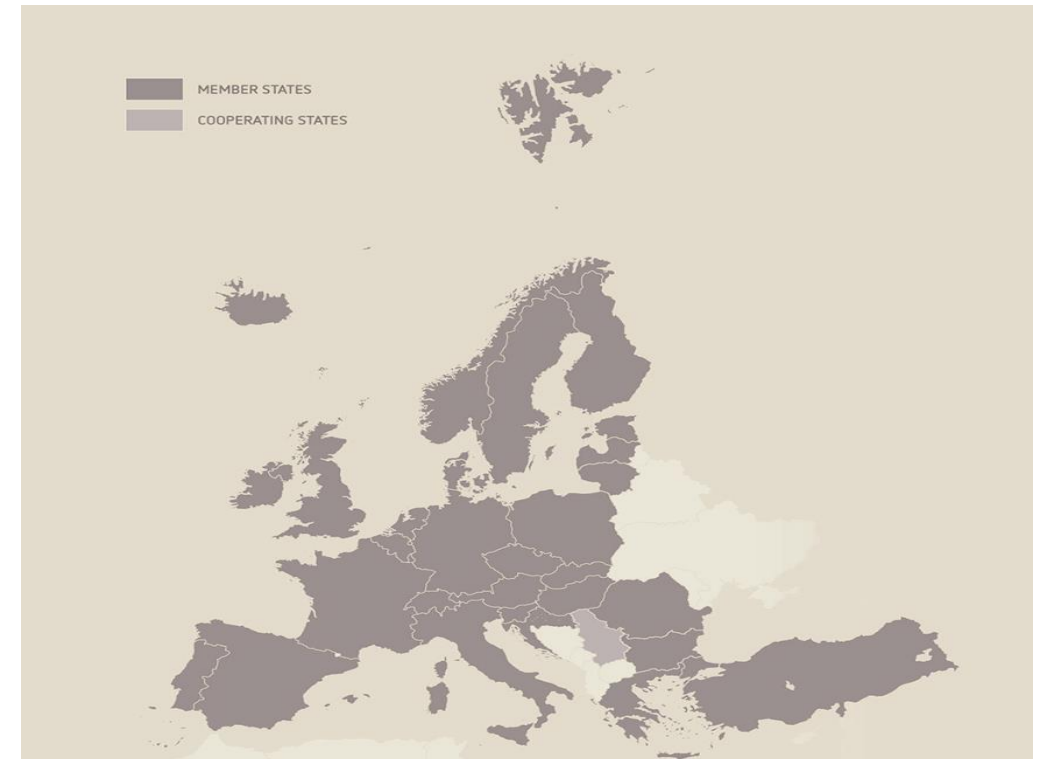
Magyarország

**1999. július 7-től társult tagja volt,
2008. október 9-től pedig teljes jogú tagállama az
EUMETSAT-nak**

**1986-ban vált külön az ESA ESOC-tól
13 alapító tagállam**

jelenleg 30 tagja és 1 társult tagja van

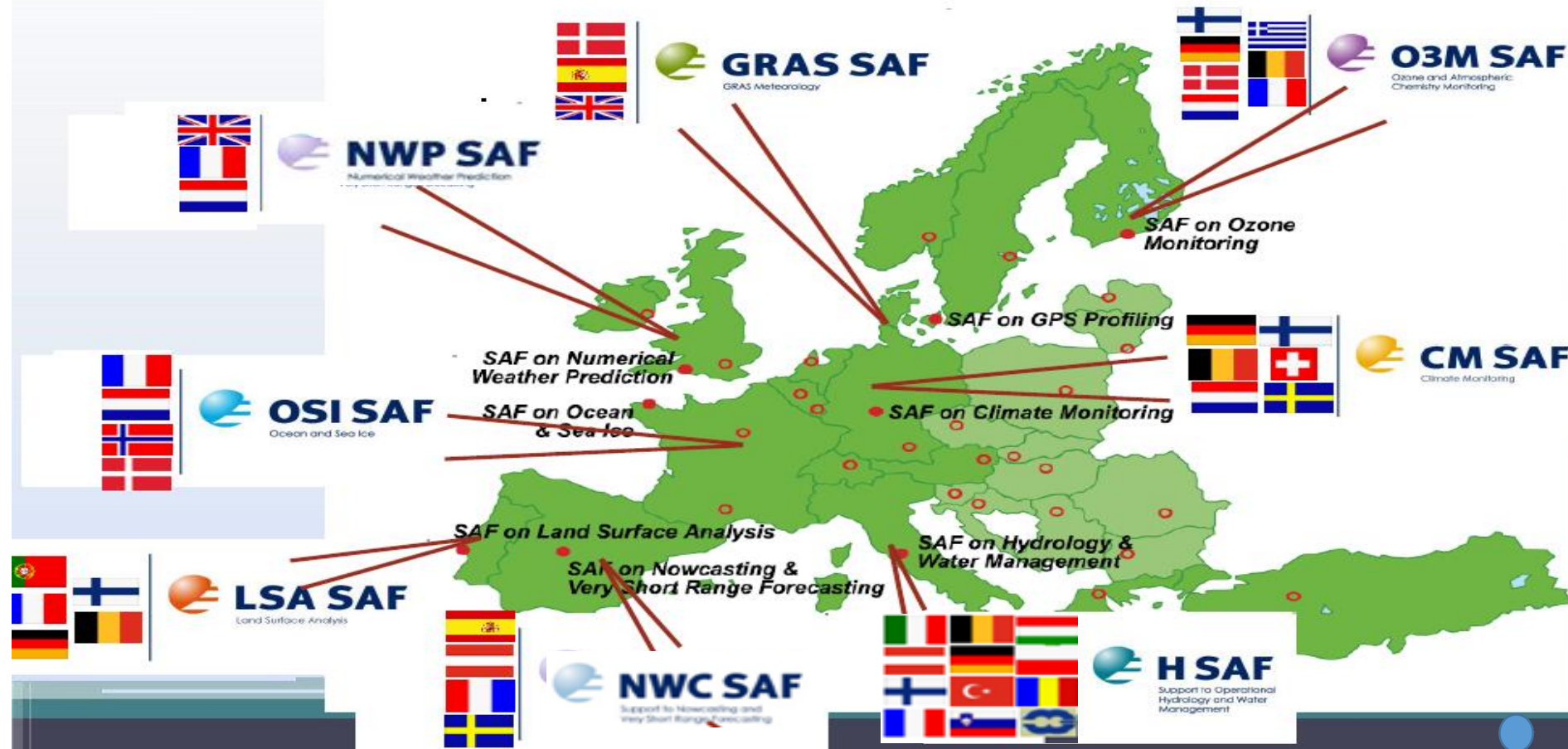

Központ: Darmstadt, Németország

www.eumetsat.int

The Context: The SAF Network

Műholdadatok

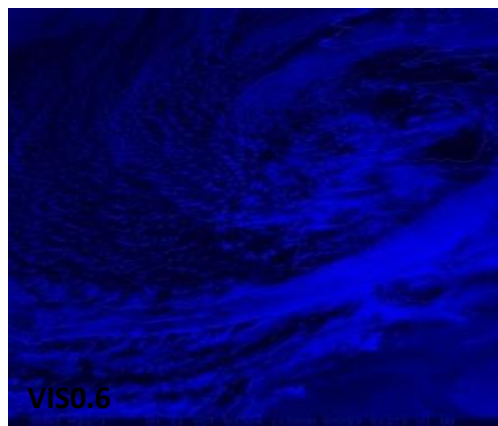
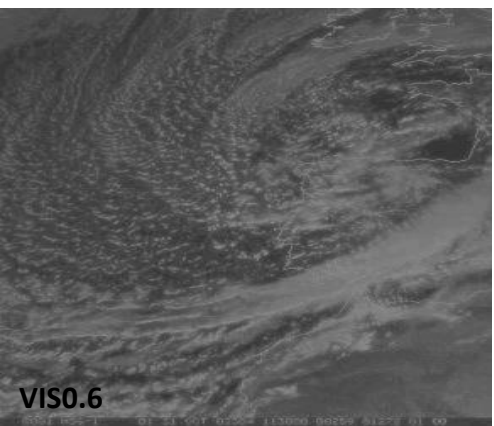
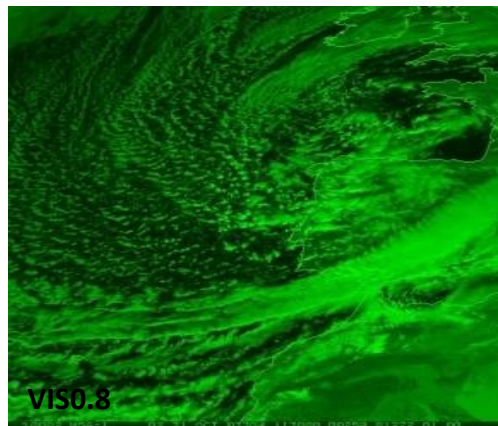
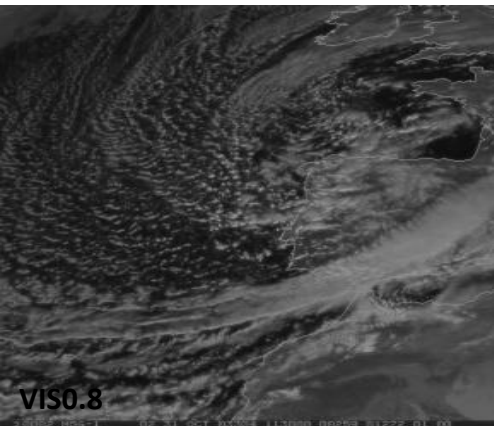
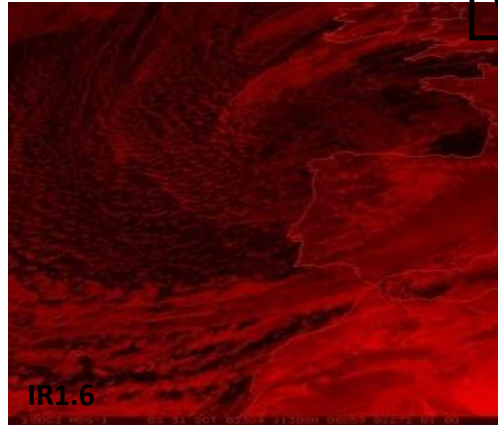
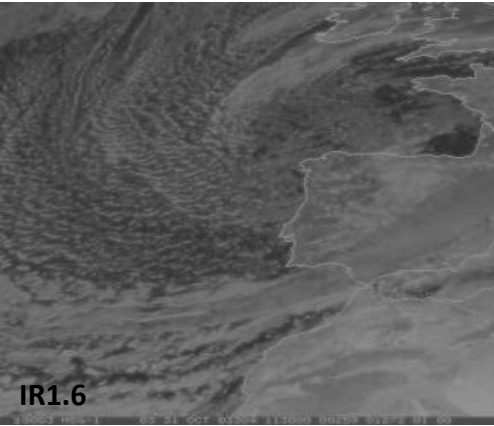
- Megjelenítés**
- Számolás** – légköri paraméterek származtatása
(sugárzásból egyéb fizikai, légköri paraméter számolása)

A **megjelenítés** igen fontos a meteorológiában.

Fontos a gyors, áttekinthető vizuális információ (12 csatorna 15/5 percenként)

- Csatornák egyenként
- Kompozit kép** (több sáv együttes megjelenítése) - különböző célokra
fizika van 'mögötte'

Csatornák egyenként

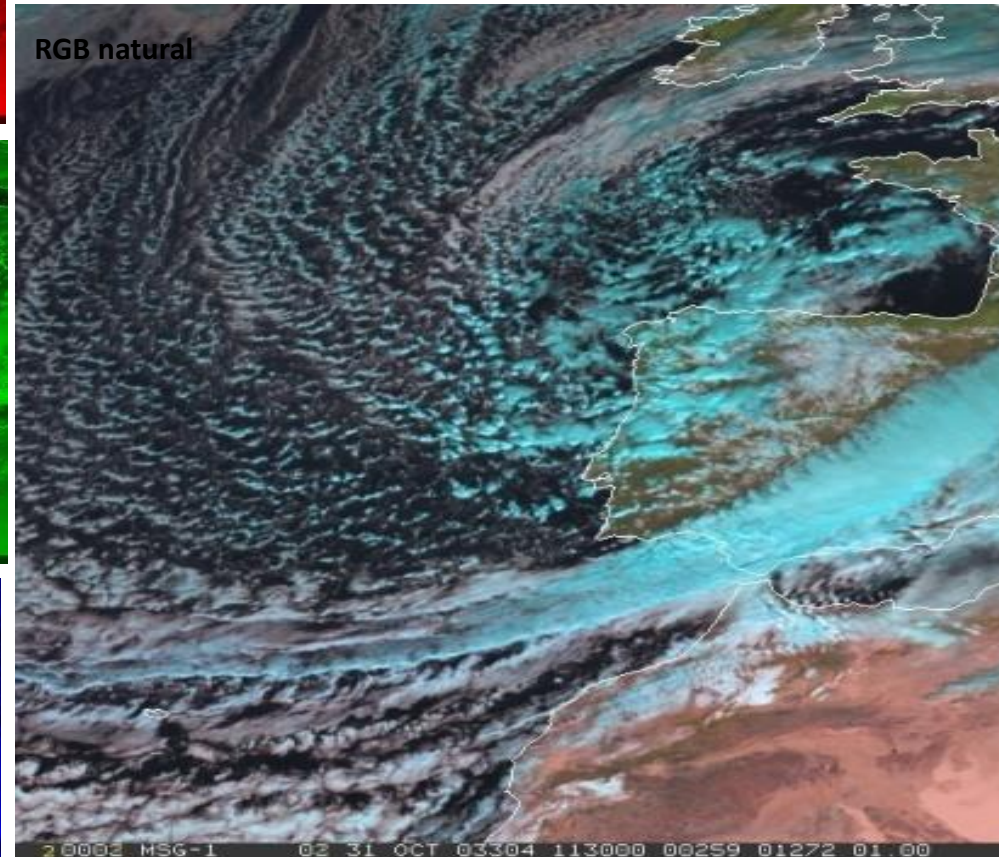

A megjelenítés fontos a meteorológiában.

Gyors, áttekinthető vizuális információ.

Kompozit képek

3 csatorna (különbség) képe a 3 alapszínben (piros, zöld, kék) -
lényegkiemelő módszer

Kiemelendő jelenségek

Felhő jellemzők

Köd

Hó + köd

Zivatarok

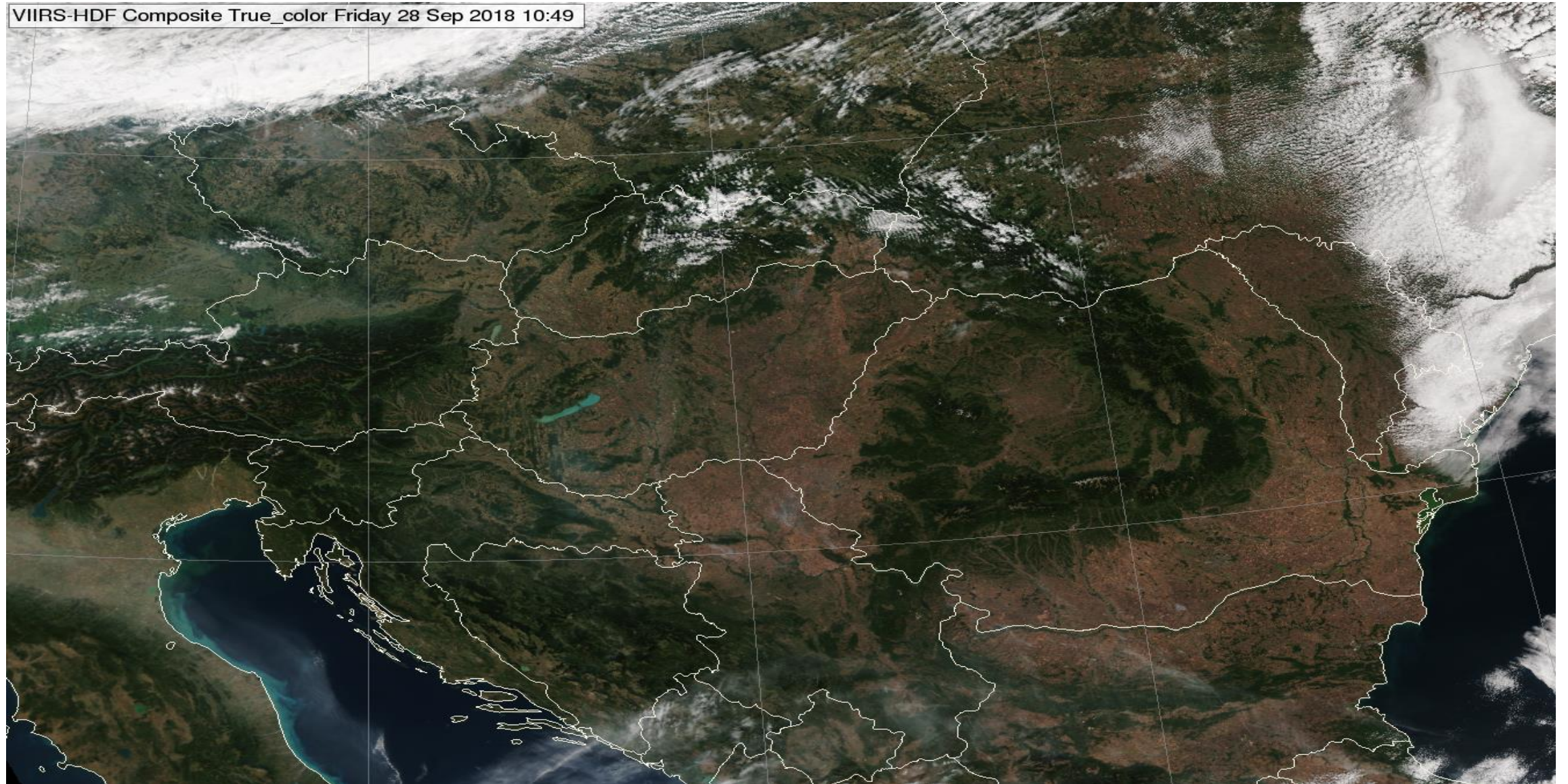
Porfelhő

Légkördinamika

...

Felhőanalízis (+ felszín)

Valós színű kompozit kép

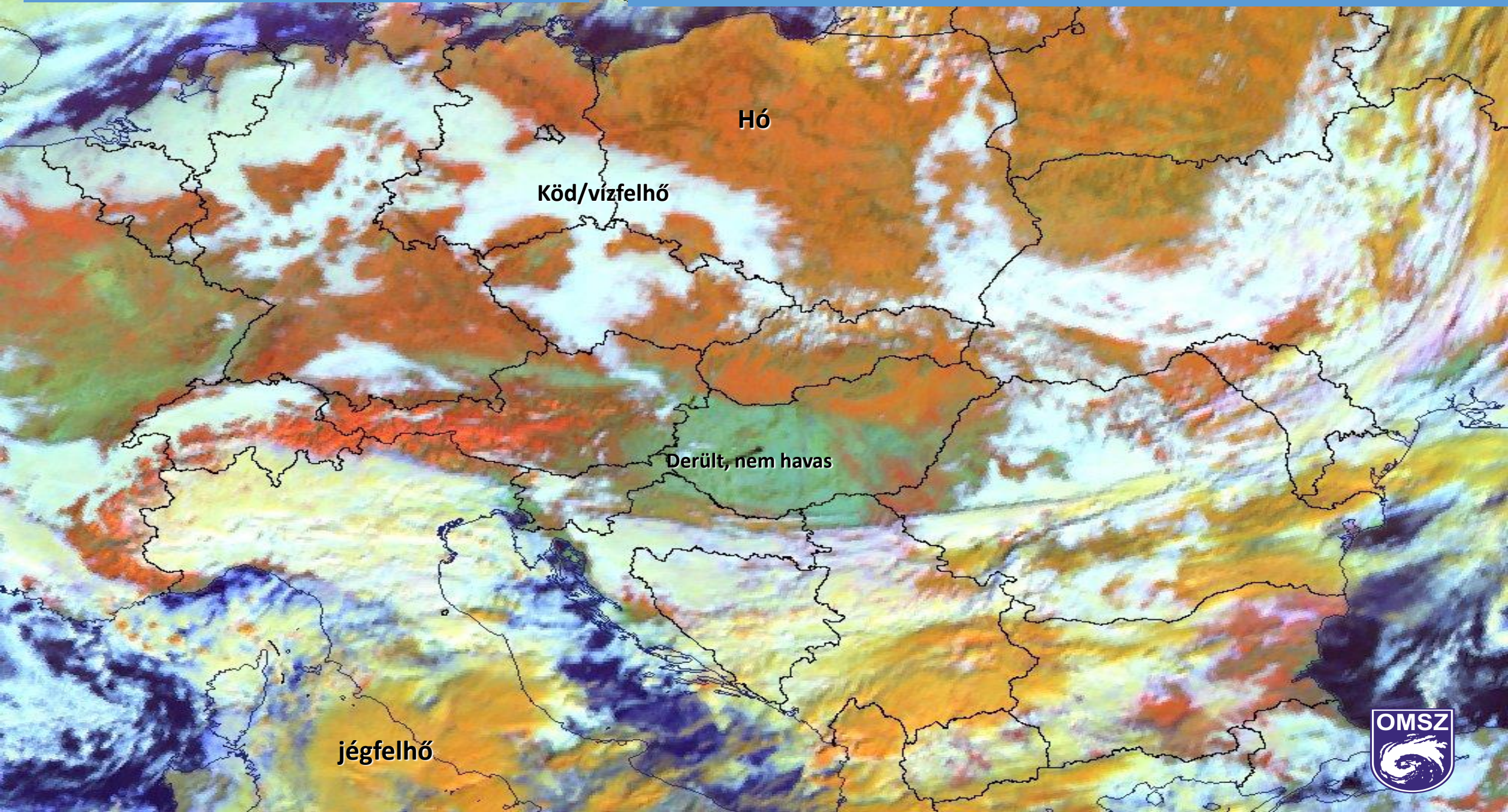
- 2018.09.28. 10:49

Valós színű kompozit kép

2018.11.11. 18:22 UTC

Forrás: EUMETSAT

Hó

Köd/vízfelhő

Derült, nem havas

jégfelhő

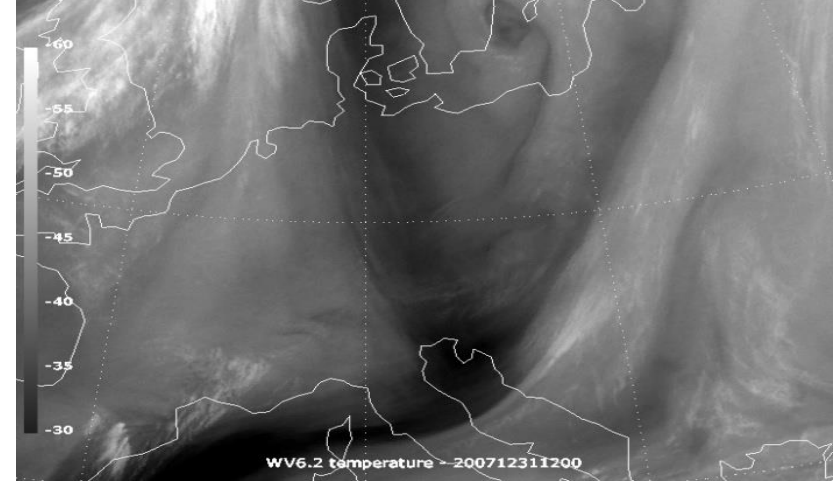
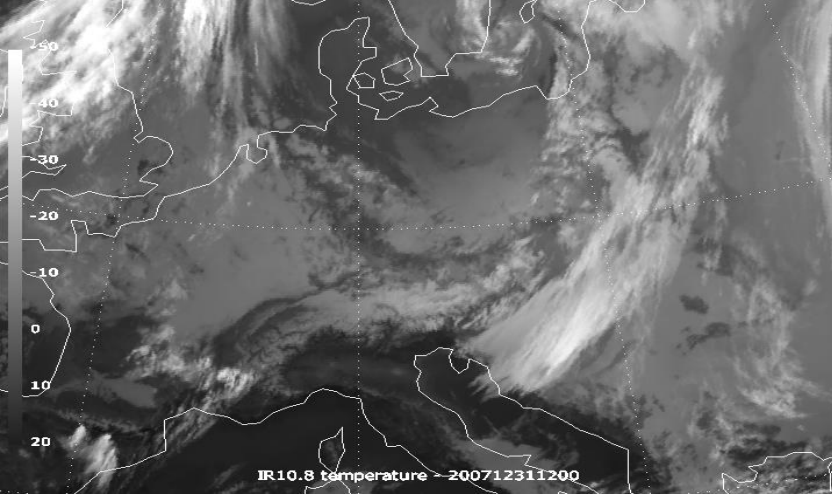

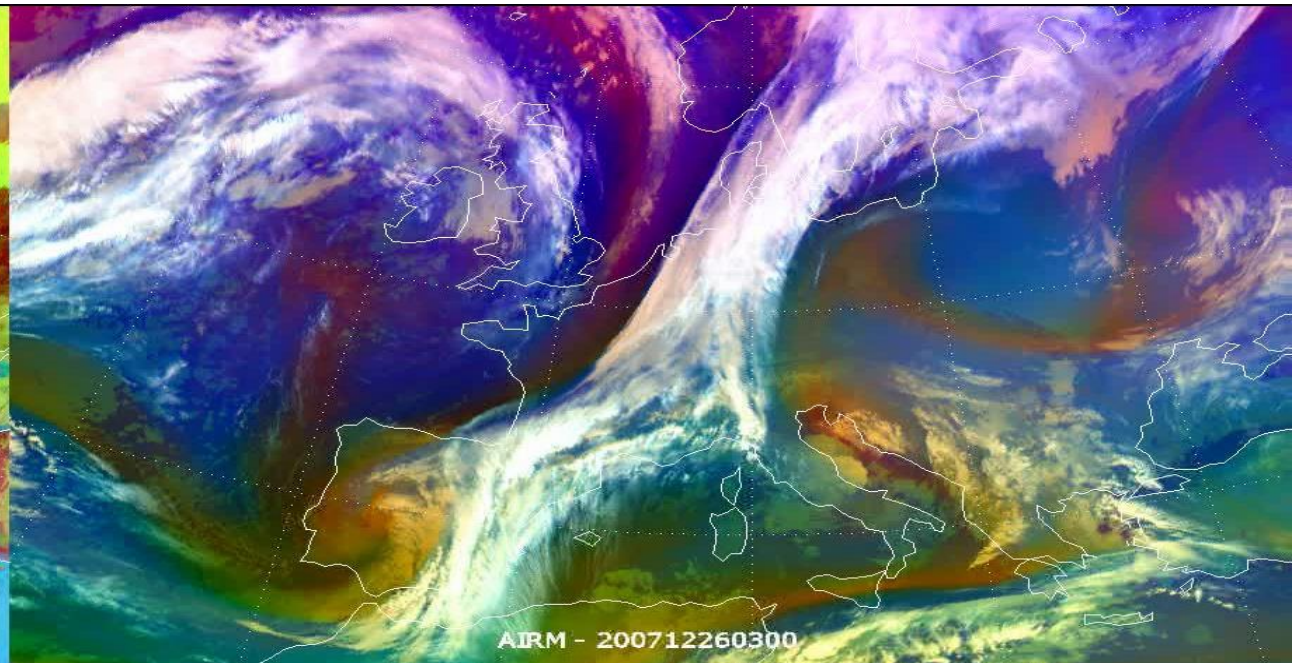
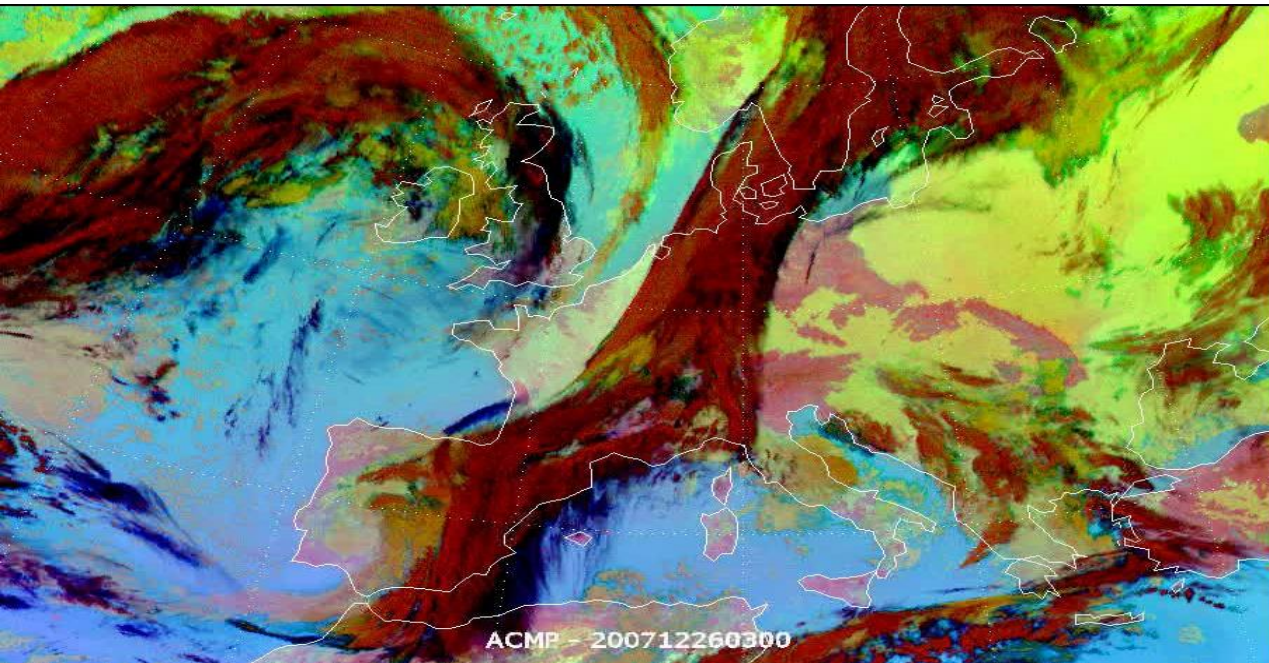
RGB képek – milyen célra?

- Általános felhőanalízis
- Kiemelt témák
  - Köd/alacsony felhő
  - Konvekció (zivatarok)
- Időszakosan fontos – pl. vulkáni hamu
- ...

METEOSAT

24 órán keresztül használható RGB képek

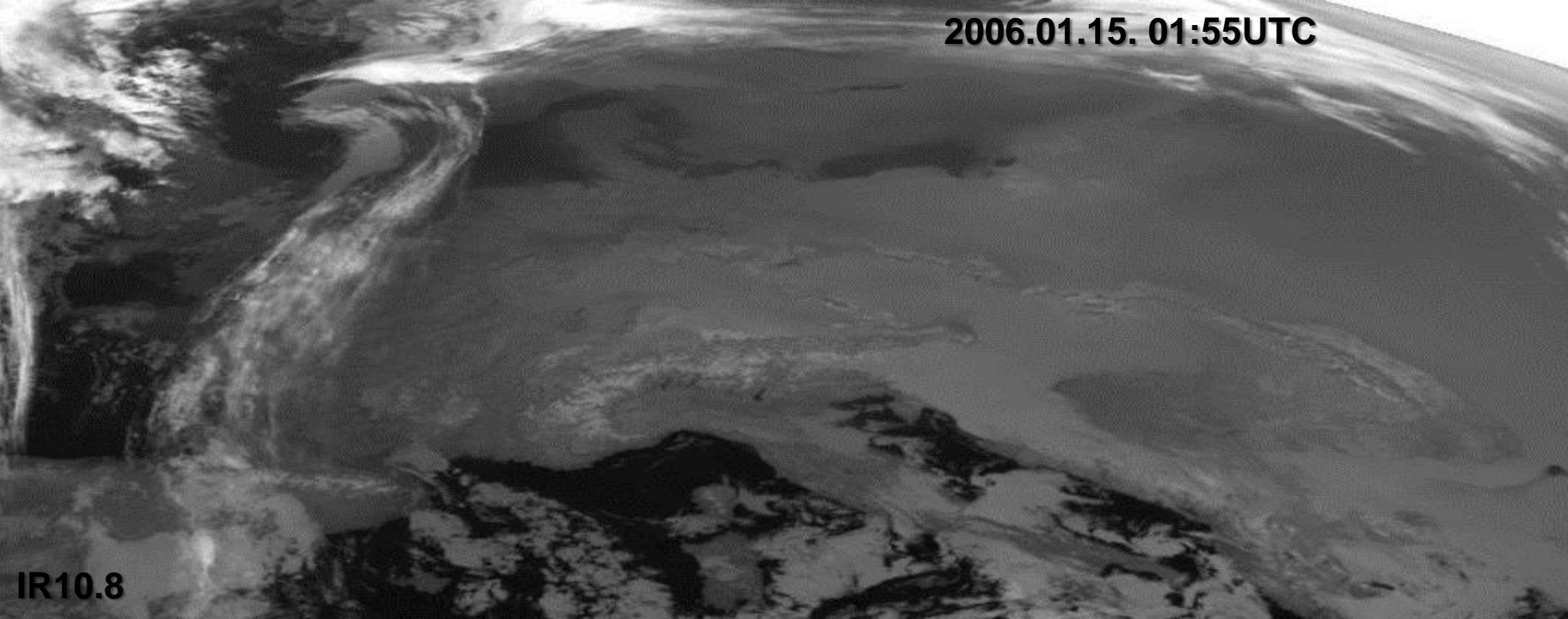

Felhőanalízis

légkördinamika

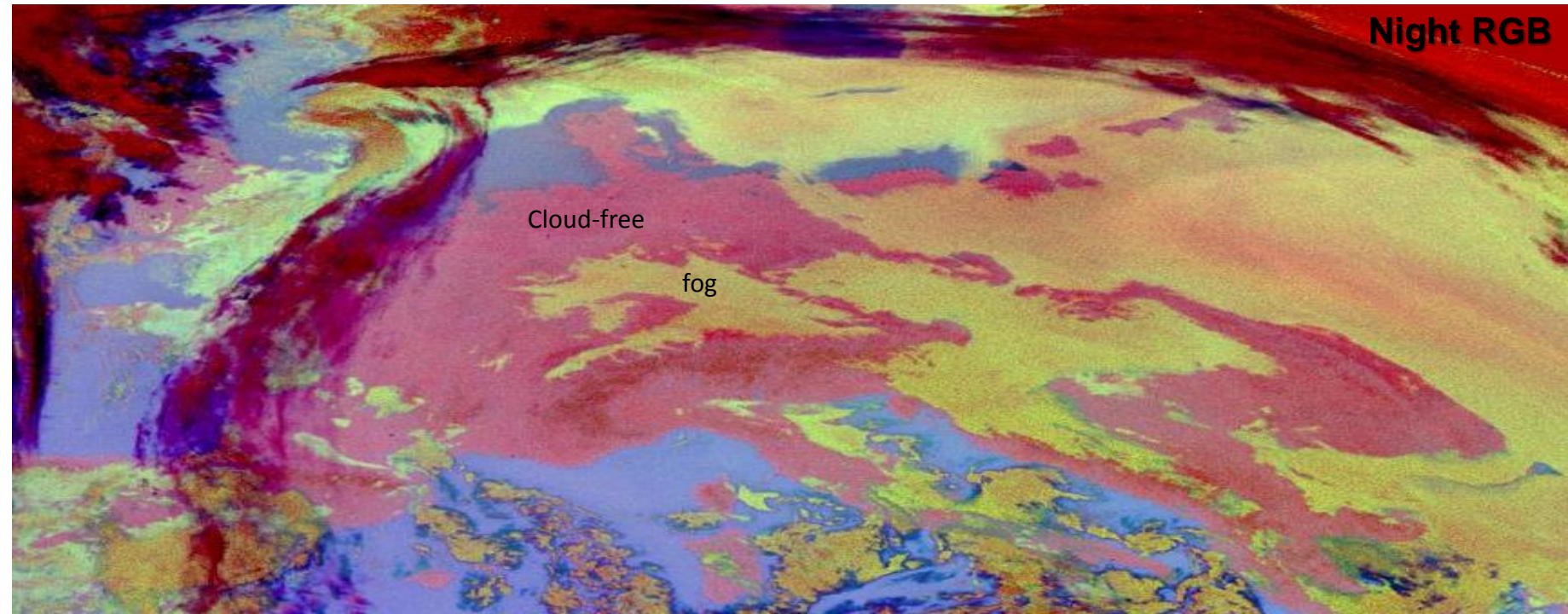
2007. 12. 26. 03-09 UTC

2006.01.15. 01:55UTC

A **köd**öt éjszaka nehéz detektálni az infravörös sávú képen.

IR10.8

Night RGB

Cloud-free

fog

Éjszakai kompozit kép. Több infravörös sáv (ill. különbségeik) keveréke.

24 órás felhő kompozit kép
éjszaka és nappal!!!

11.01.2008. 08:55UTC

jégfelhők

derült

köd

köd

Vízfelhők

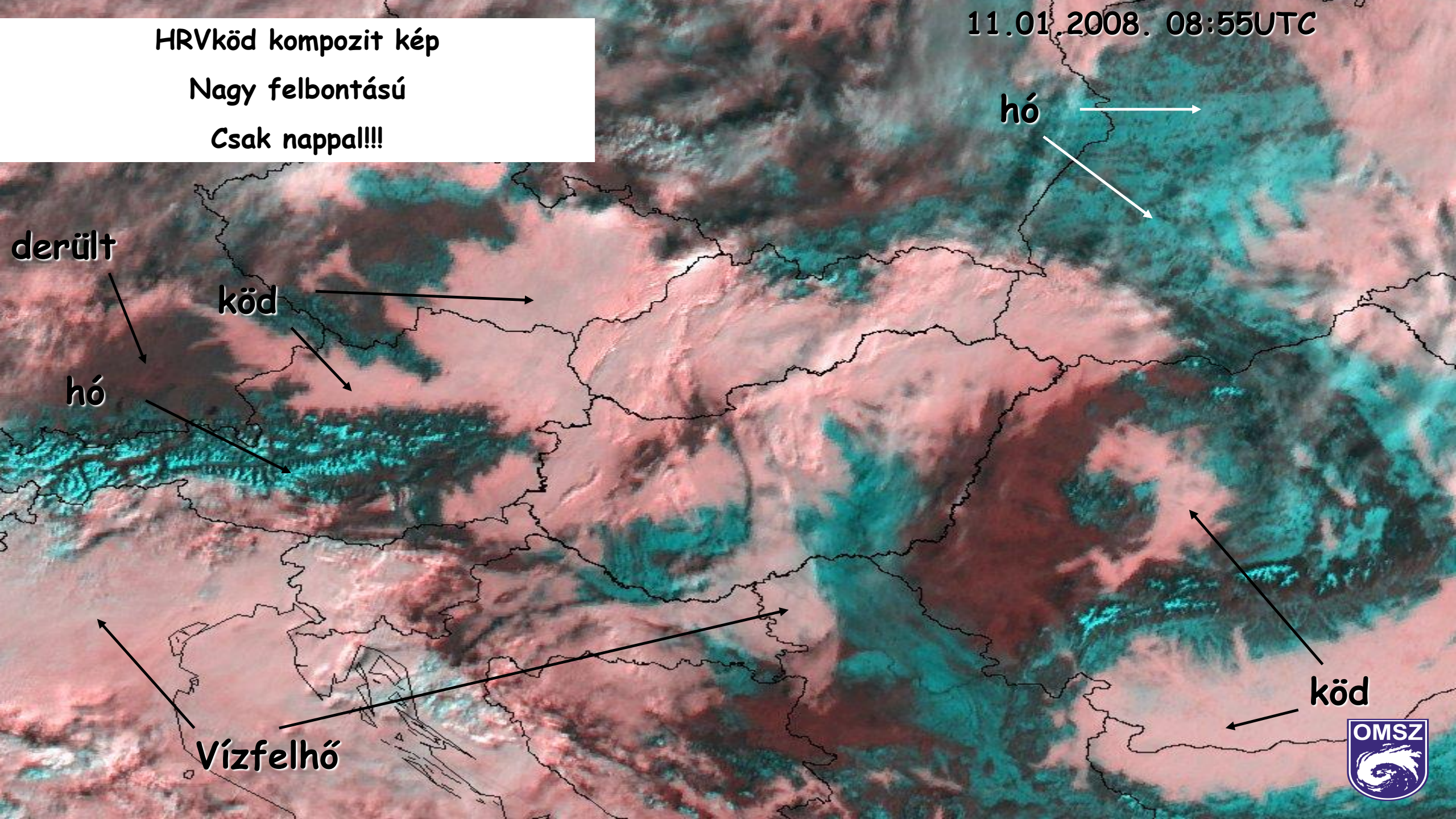

HRVköd kompozit kép

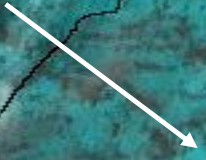
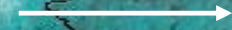
Nagy felbontású

Csak nappal!!!

11.01.2008. 08:55UTC

hó

derült

köd

hó

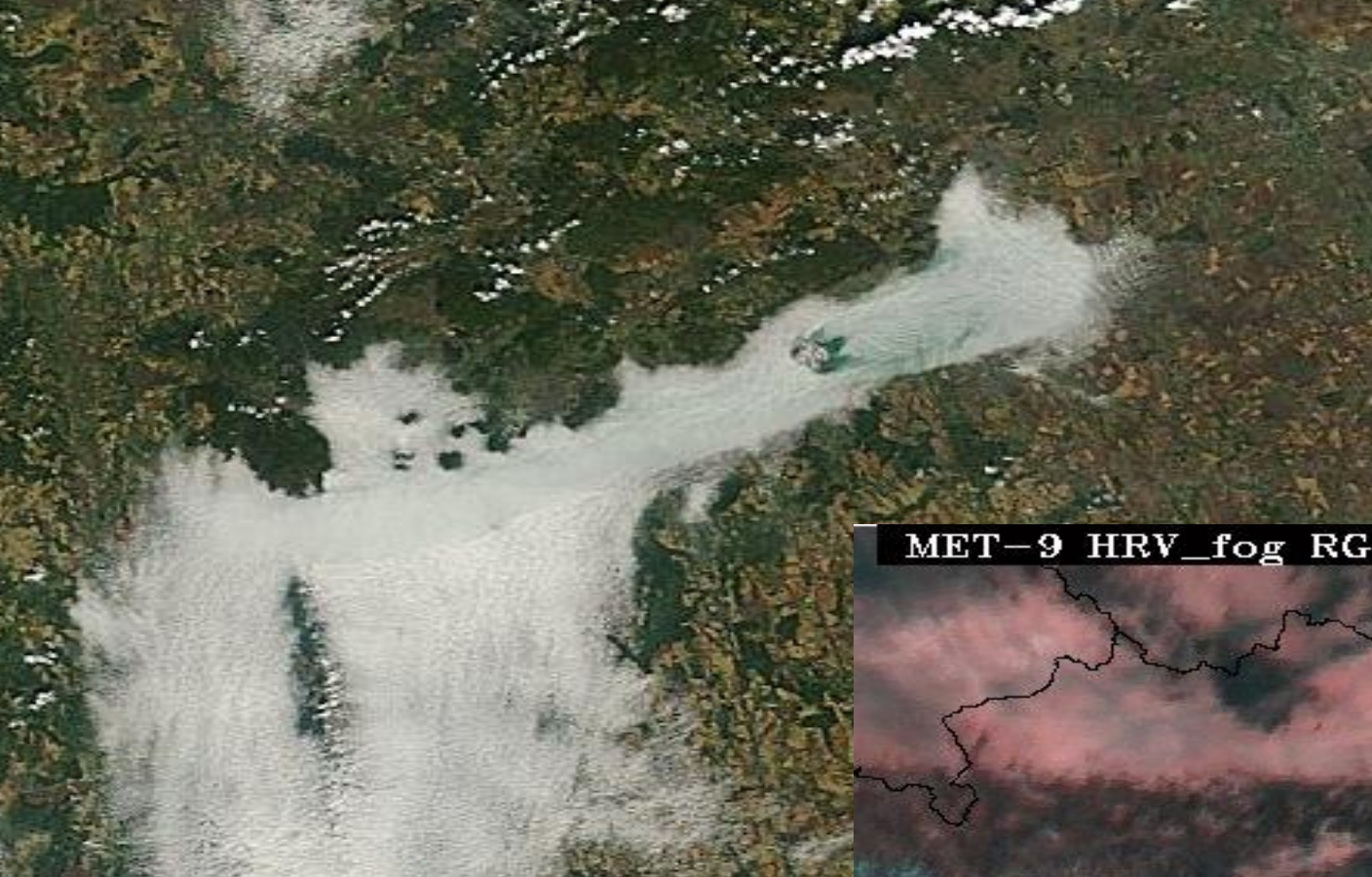

Vízfelhő

köd

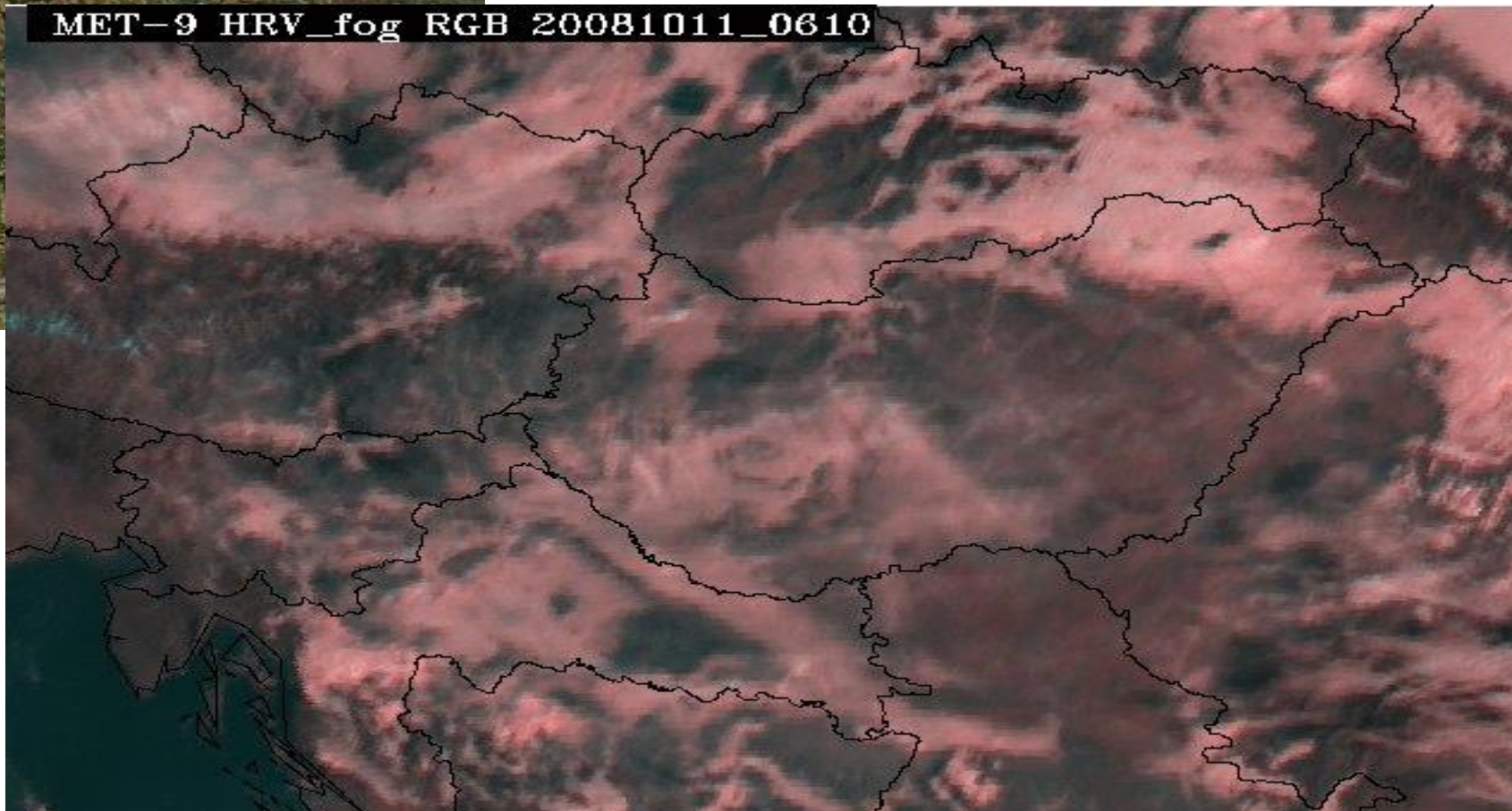

11.10.2008. 09:50UTC
MODIS természetes színű kompozit kép

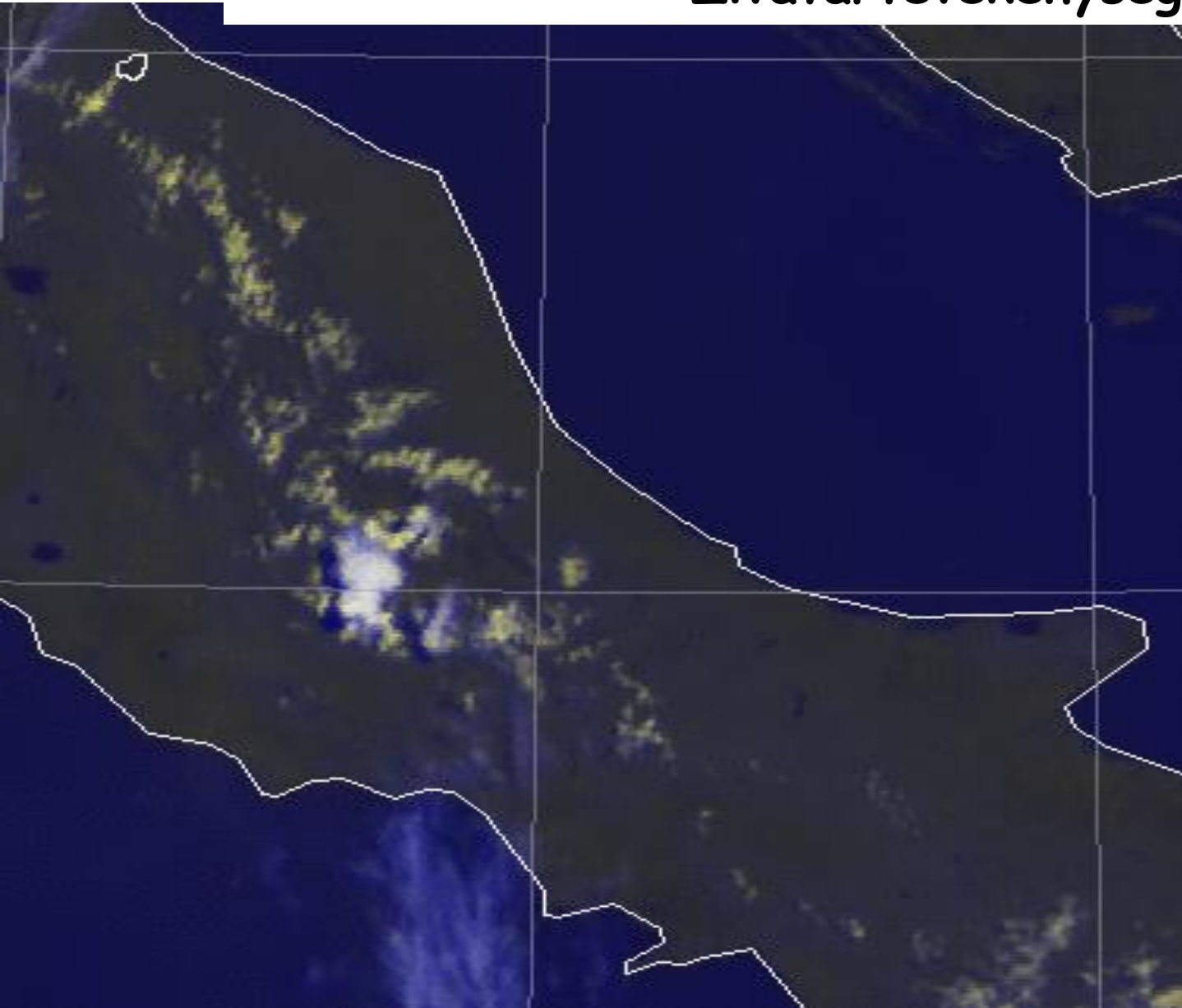
11.10.2008. 06:10-10:55UTC
METEOSAT HRV köd kompozit kép

MET-9 HRV_fog RGB 20081011_0610

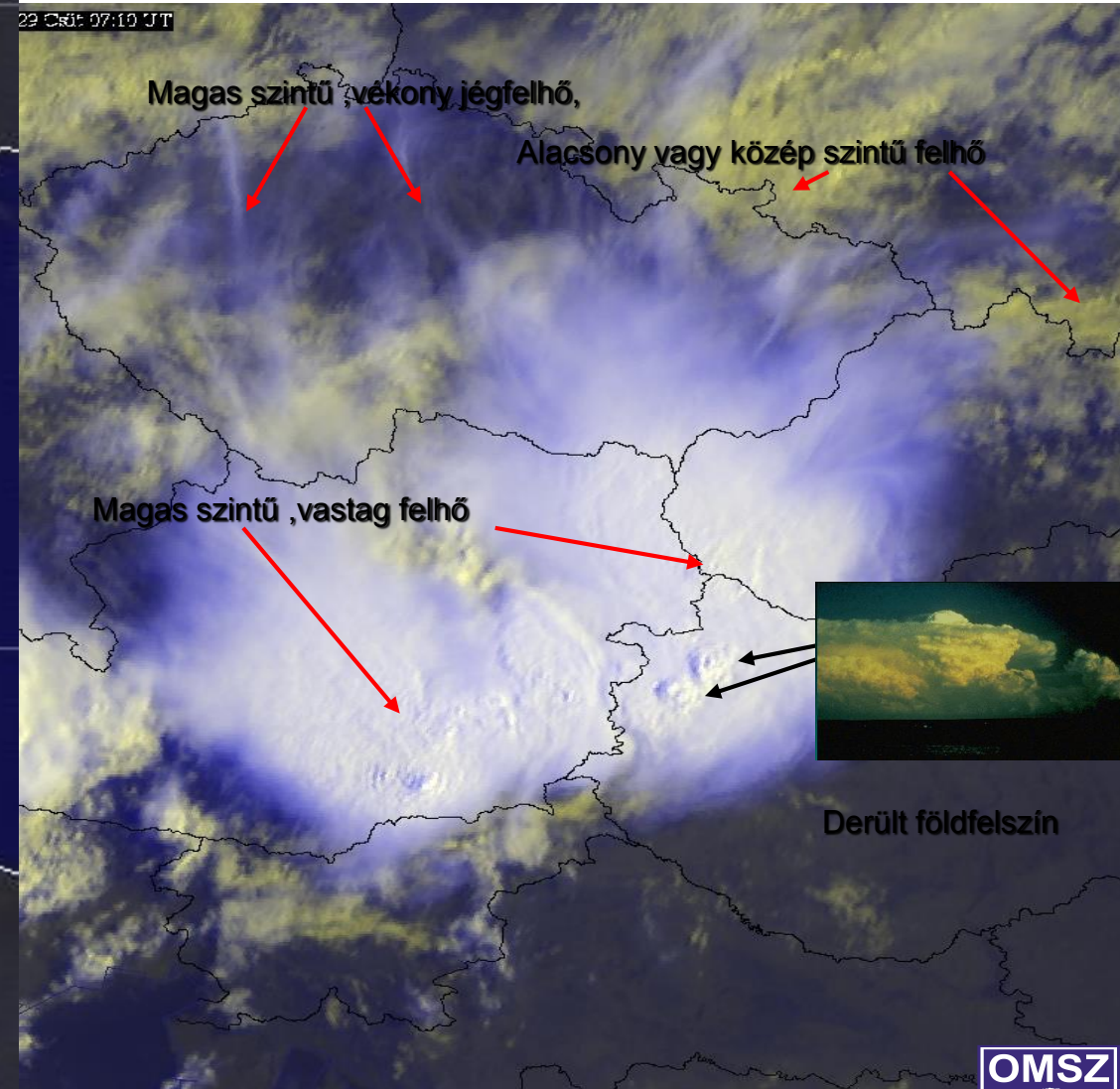
Az 5 perces képek hasznosak a ködfeloszlás nyomon követésében

Zivatartevékenység vizsgálata

METEOSAT-9 HRV_felhő film 5 perces képekből

2009.05.18. 10:25-16:45 UTC

Nagyfelbontású + jól elkülöníti a magas felhőket és azok
belül a vastag felhőt az áttetszőtől.

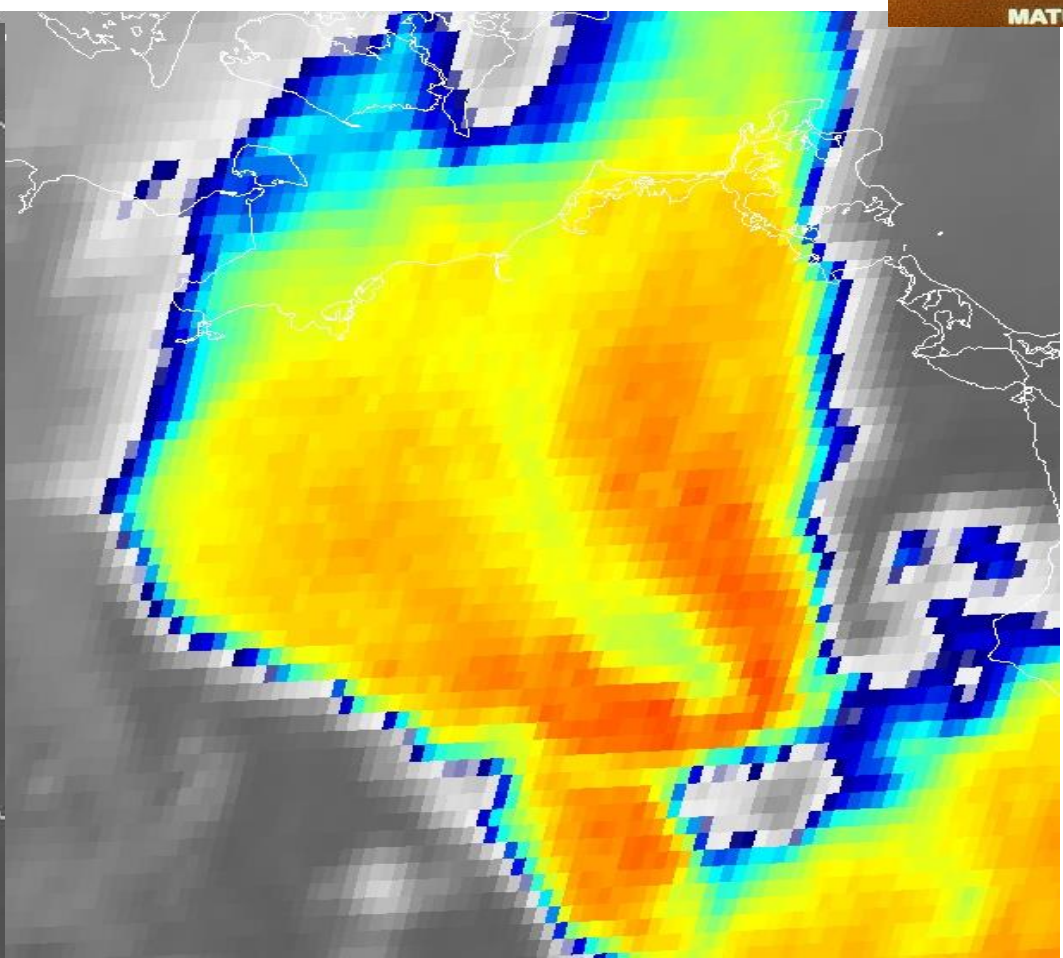
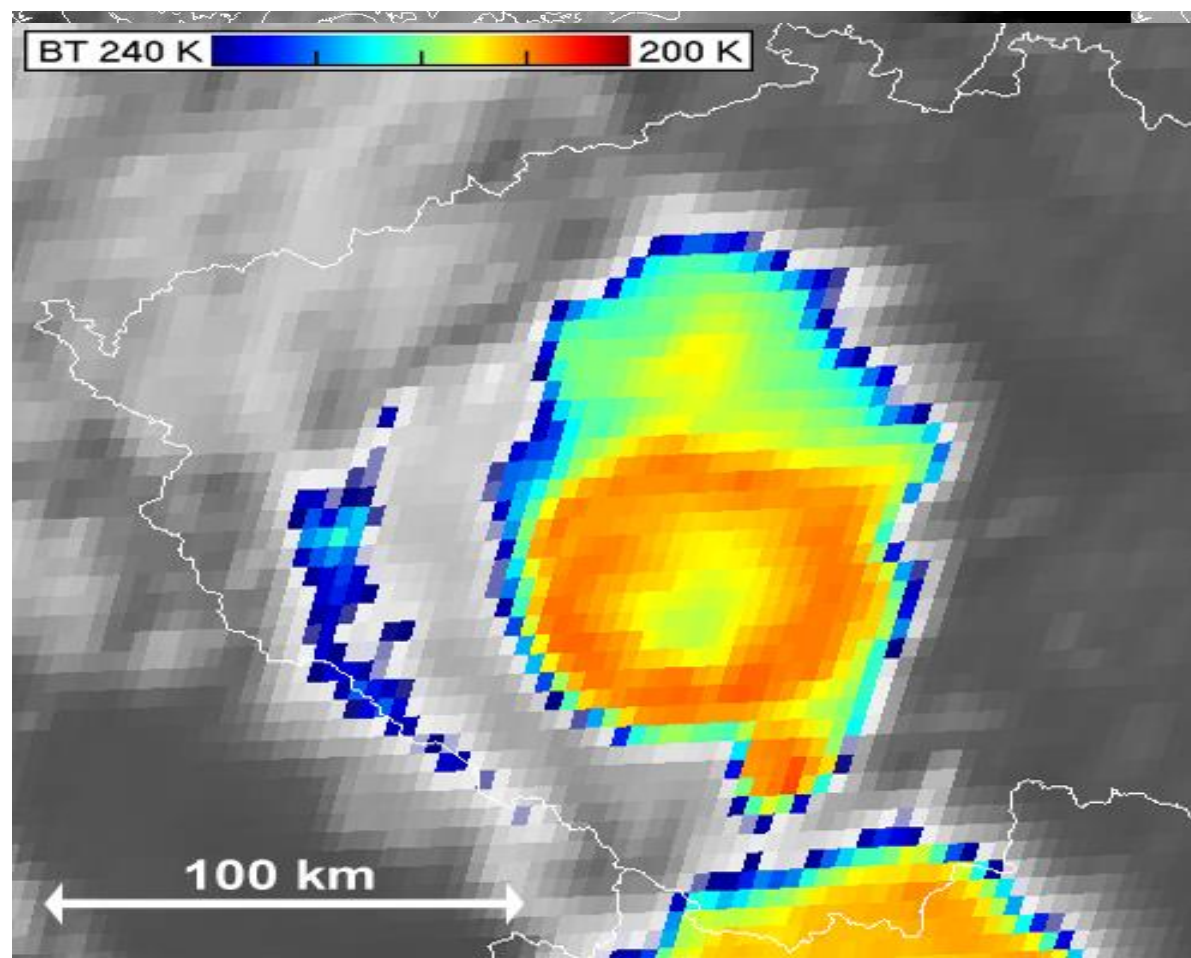
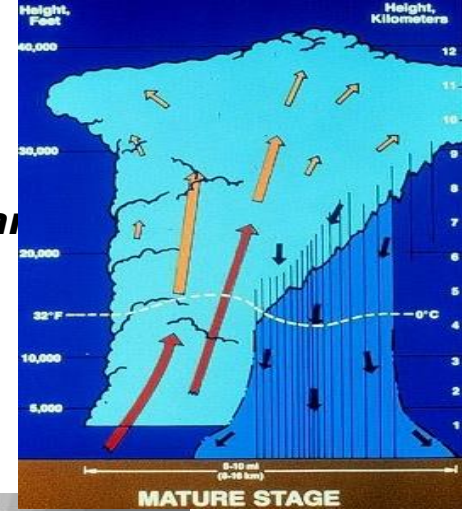
Egyes zivatarok tetején a fényességi hőmérséklet (BT) eloszlás U vagy V alakot mutat.

Korrelációt találtak a zivatarfelhő tetején megfigyelt hosszan tartó hideg U/V alak és a zivatar hevessége között.

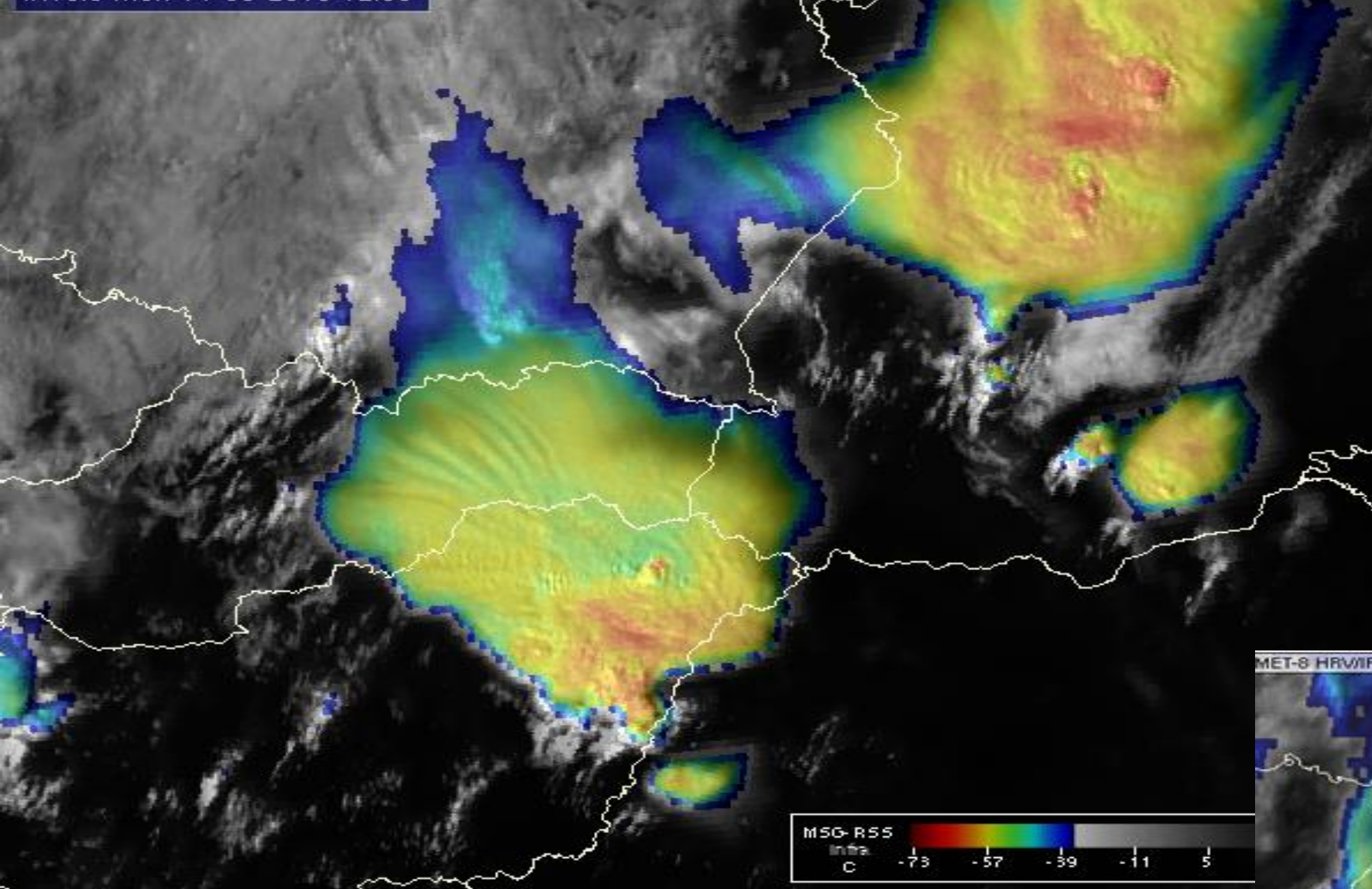
Fejlett fázis

26 May 2007 15:00 UTC,
Meteosat-9 (MSG2), German

Hideg gyűrű, hideg-U minta

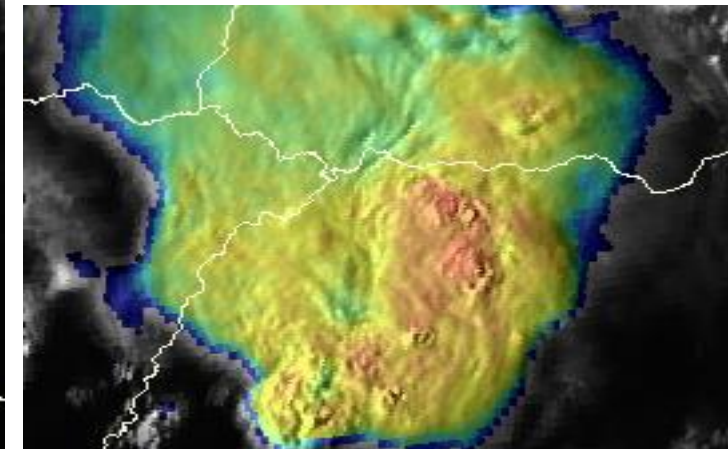

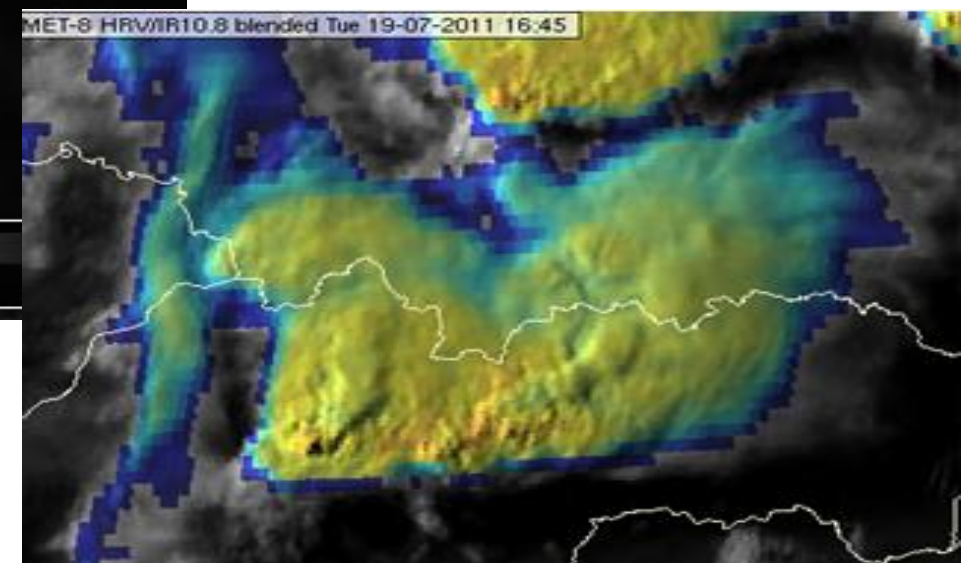

Infravörös + látható kép
IR10.8/HRV 'blended image'

2010.06.14.

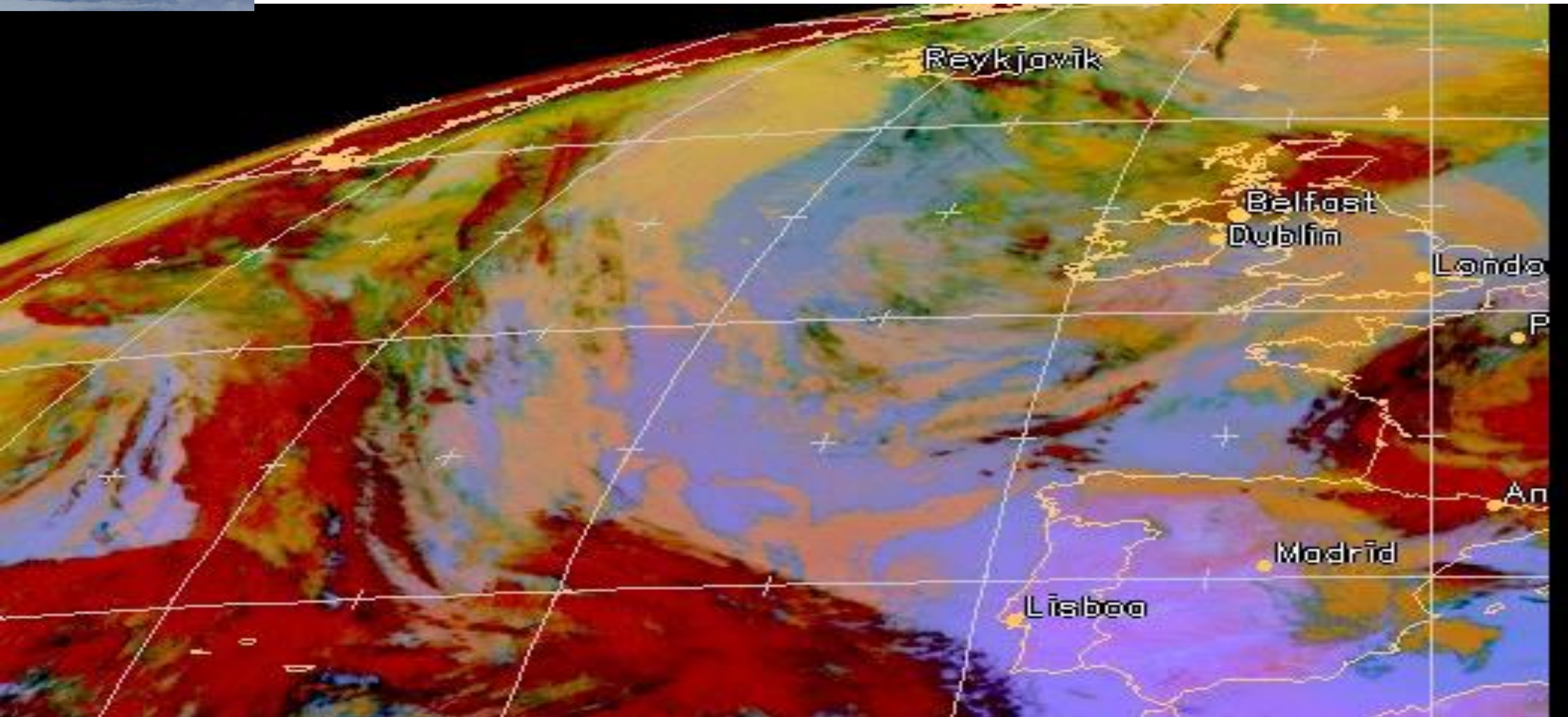
MET-8 HRV/IR10.8 blended Tue 19-07-2011 16:45

Üllő feletti Ci fáklya
2011.07.19.

Izland, vulkán kitörés, Repülés biztonság por RGB, 2010. május 5. 18:00 - május 10. 06:30 UTC

Hamu- és SO₂-felhő vizuális detektálás - időben gyakori követés, poláris műholdról mennyiség is

Hogyan használjuk a 12 csatornát 15 percenként?

- Megjelenítés
- Számolás – légköri paraméterek származtatása számolása)

(sugárzásból egyéb fizikai, légköri paraméter

EUMETSAT nem csak adatot ad, hanem szoftvereket/produktumokat is az új generációs műholdak egységes feldolgozására

Nowcasting-ot és ultra rövidtávú előrejelzést segítő SAF

(Nowcasting SAF)

A Nowcasting SAF szoftvert ad a felhasználóknak (a Nemzeti Meteorológiai Szolgálatoknak), akik azt a helyben vett műholdadatokkal futtatják és helyben állítják elő a produktumokat.

Produktum csoportok

Felhő, por, vulkáni hamu maszk

Felhő típus (+ köd)

Felhőtető hőmérséklet, nyomás, magasság

Csapadék-hullás valószínűsége

Konvektív csapadék intenzitása

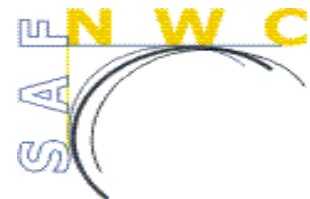
Kihullható vízmennyiség, légköri stabilitás

Nagy felbontású szél

Automatikus Műholdkép Interpretáció

Gyorsan Fejlődő Zivatarfelhők

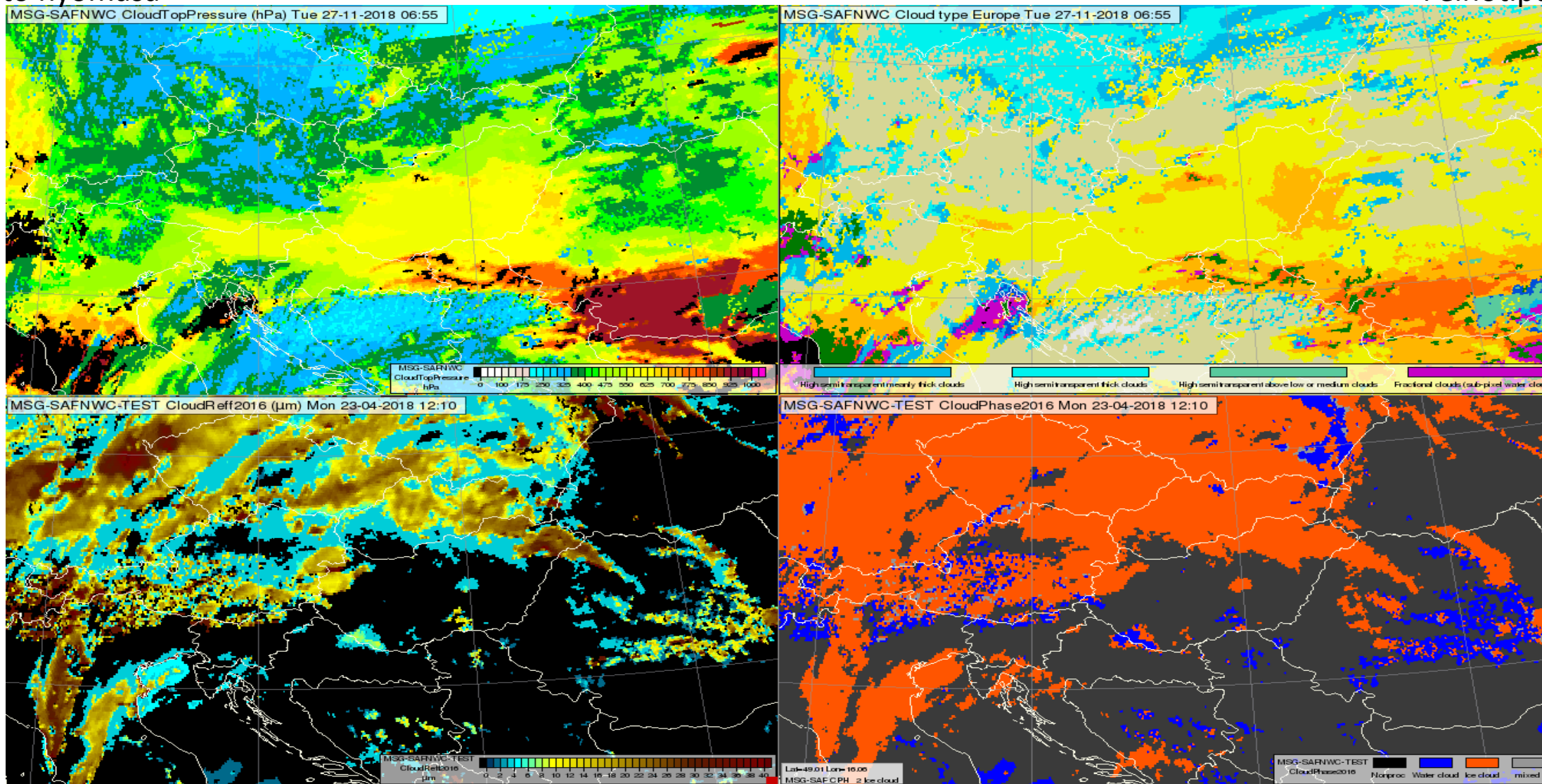
Légtömeg Analízis

Felhőkre vonatkozó produktumok

Felhőtető nyomása

Felhőtípus

Felhő tetején lévő részecskék mérete

Felhőtető halmazállapota

Felhő, por, vulkáni hamu maszk

Felhő típus (+ köd)

Felhőtető hőmérséklet, nyomás, magasság

Automatikus Műholdkép Interpretáció

Csapadék-hullás valószínűsége

Gyorsan Fejlődő Zivatarfelhők

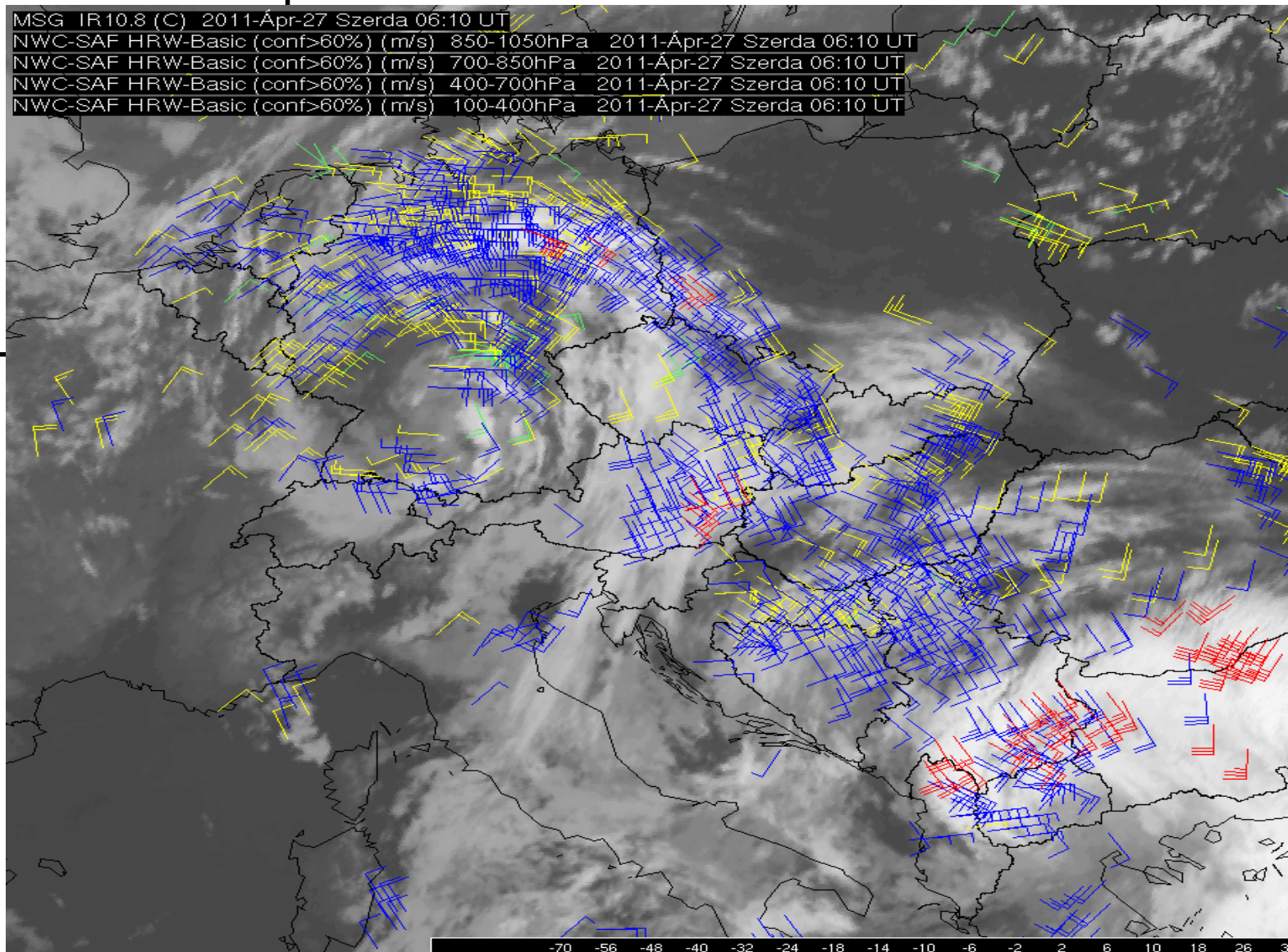
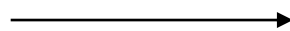
Konvektív csapadék intenzitása

Kihullható vízmennyiség

Stabilitási analízis

Nagy felbontású szél

Légtömeg Analízis

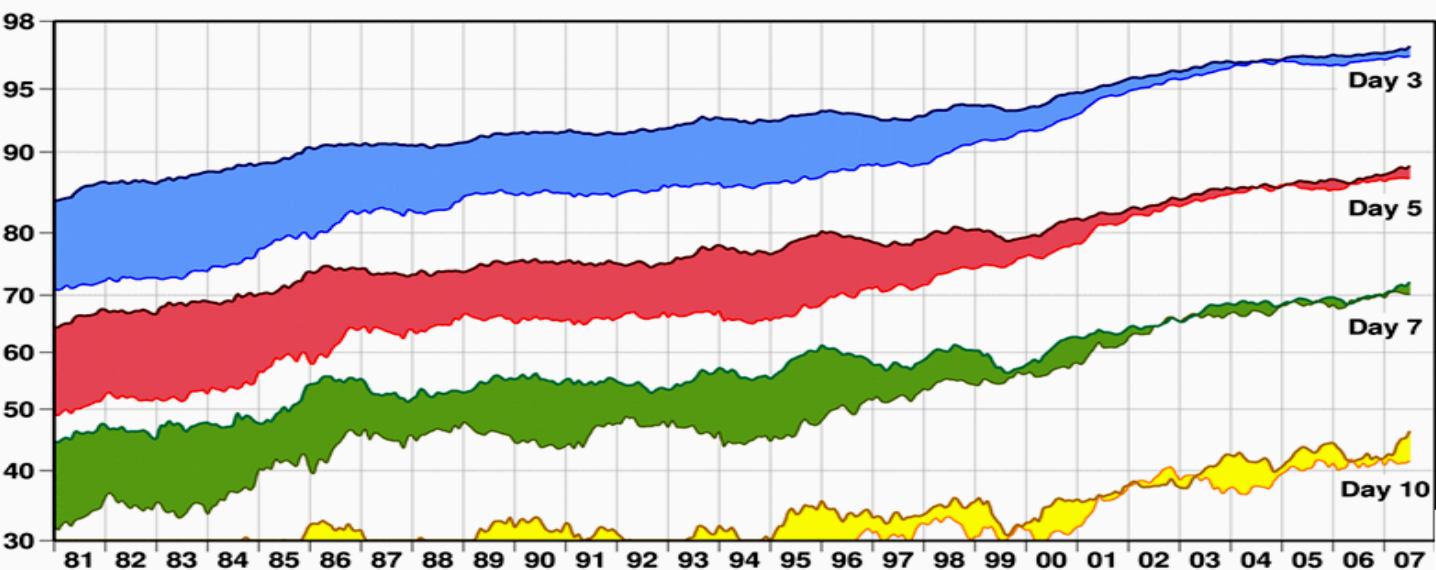

Műholdadatok felhasználása numerikus időjárás előrejelzési modellekben

Anomaly correlation (%) of 500hPa height forecasts

Északi félteke - felső vonal

Déli félteke - alsó vonal

Évek: 1981 - 2007

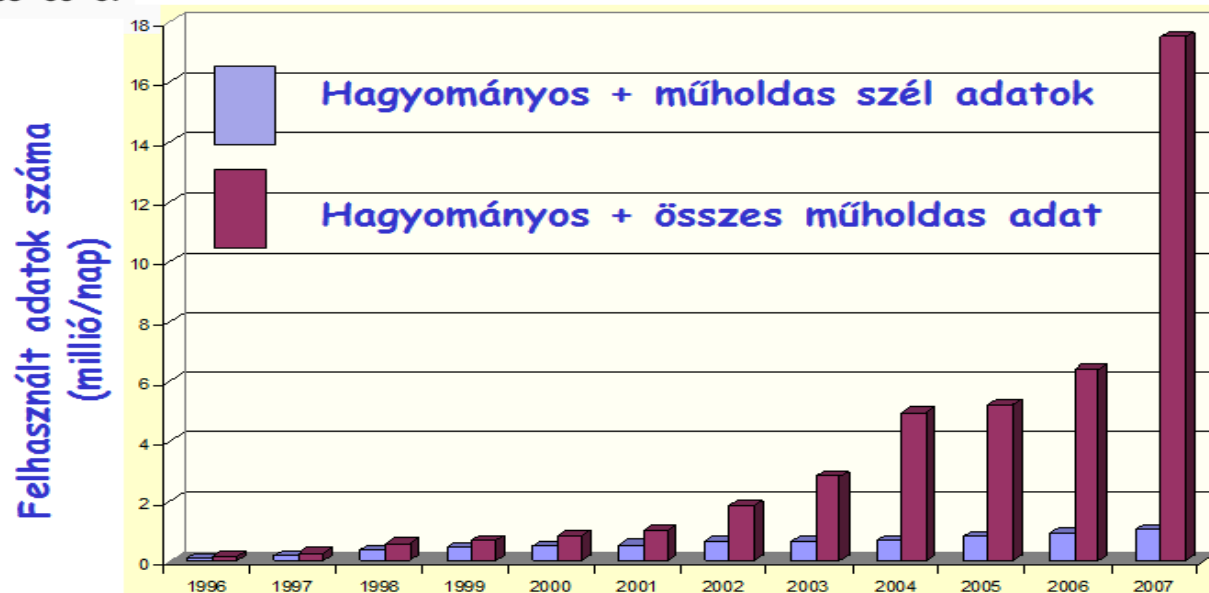
A déli féltekére készült előrejelzések megbízhatósága egyre jobban megközelíti az északi féltekére készült előrejelzések megbízhatóságát

ECMWF globális modell
Angliában fut

A globális modellekben felhasznált műholdadatok száma exponenciálisan nő

Az ECMWF-nél naponta használt adatok száma

Évek: 1996 - 2007

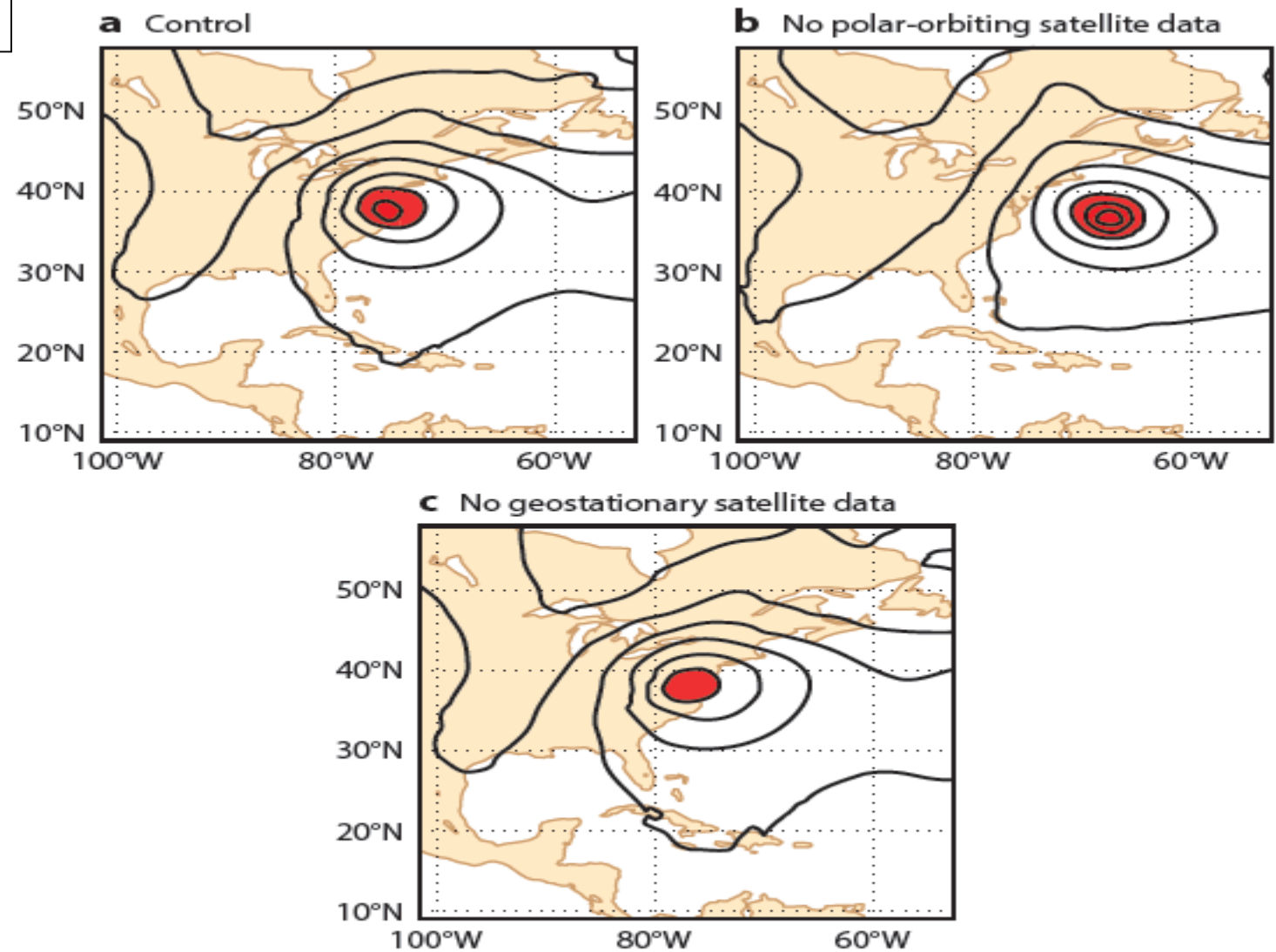
Példa a műholdadatok fontosságára

- A Sandy hurrikán pályájának (5 napos) előrejelzése az ECMWF globális modellben:
- a) Operatív előrejelzés (geostacionárius és poláris műholdak adataival)
  - b) A poláris holdak adatai nélkül
  - c) A geostacionárius holdak adatai nélkül

5 napos előrejelzések
2012. október 25. 00 UTC-kor indított és 2012. október 30. 00 UTC-re vonatkozó előrejelzés.

A kontúrok a felszíni nyomást mutatják 10 hPa-onként.

A piros terület 980 hPa-nál alacsonyabb nyomást jelöli.

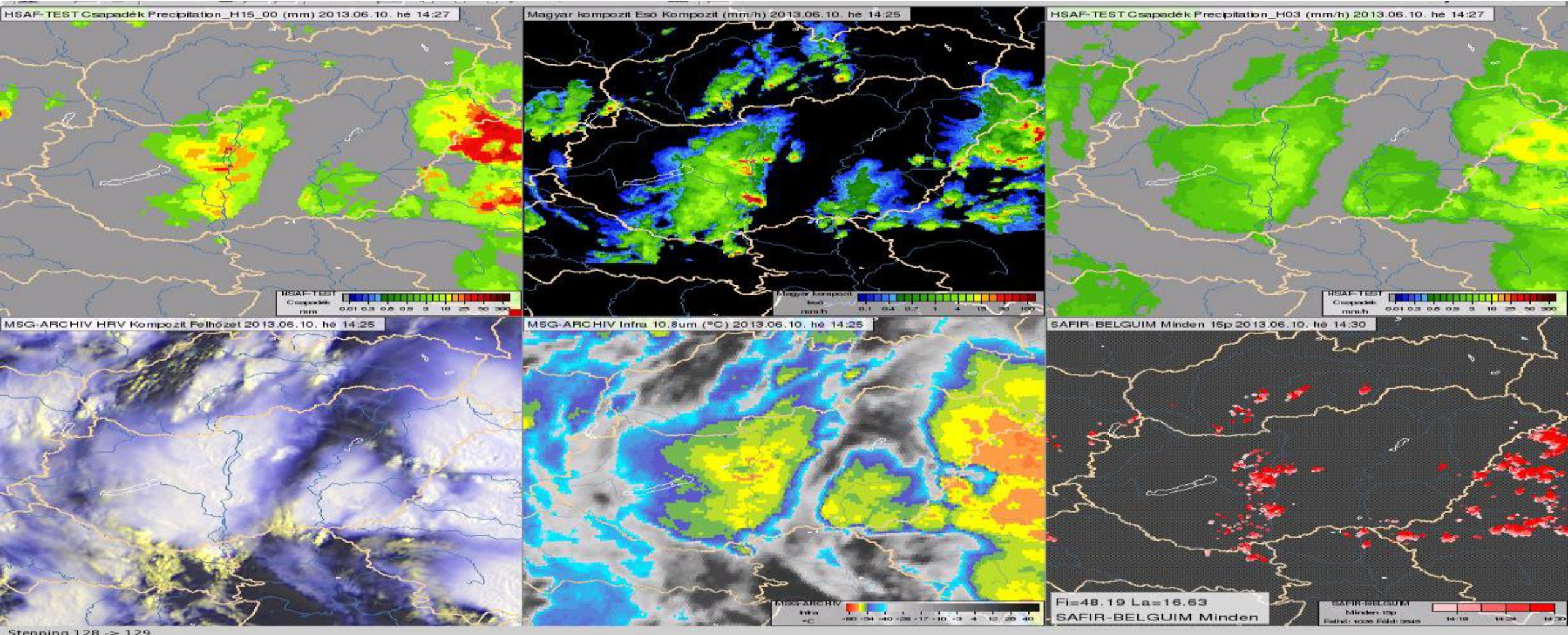
1: Forecasts of Hurricane Sandy. Five-day forecasts of surface pressure for Hurricane Sandy launched from 00 UTC on 25 October and valid at 00 UTC on 30 October for (a) the control system with all data, (b) the system where polar-orbiting satellite data is withheld and (c) the system where geostationary satellite data is withheld. Contours are at 10 hPa intervals and red shading indicates pressure less than 980 hPa.

H-SAF csapadék produktumok validálása

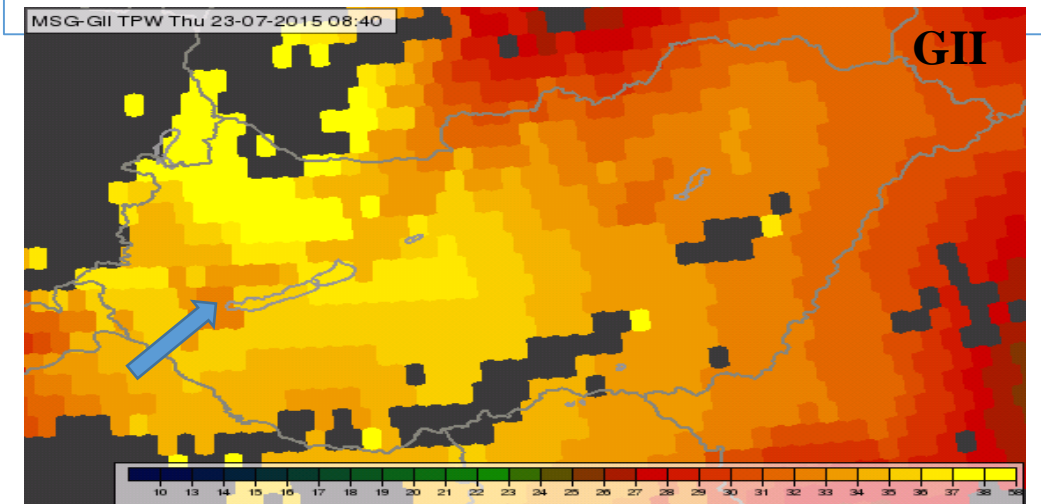
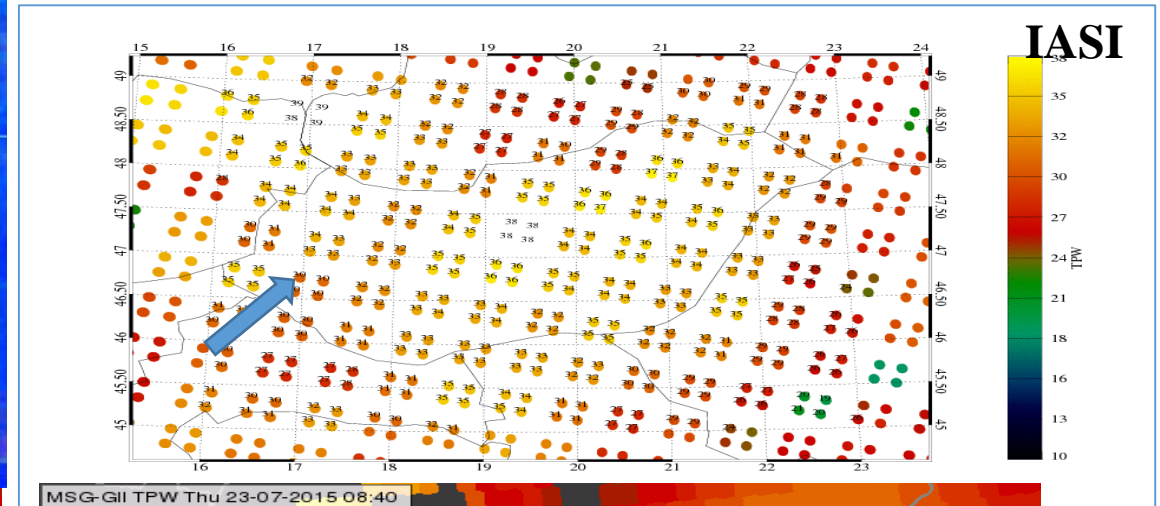
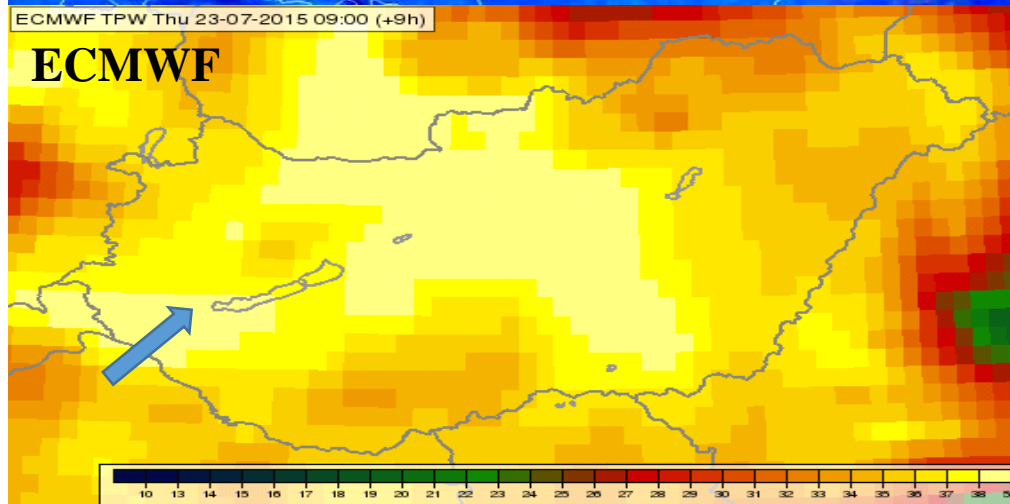
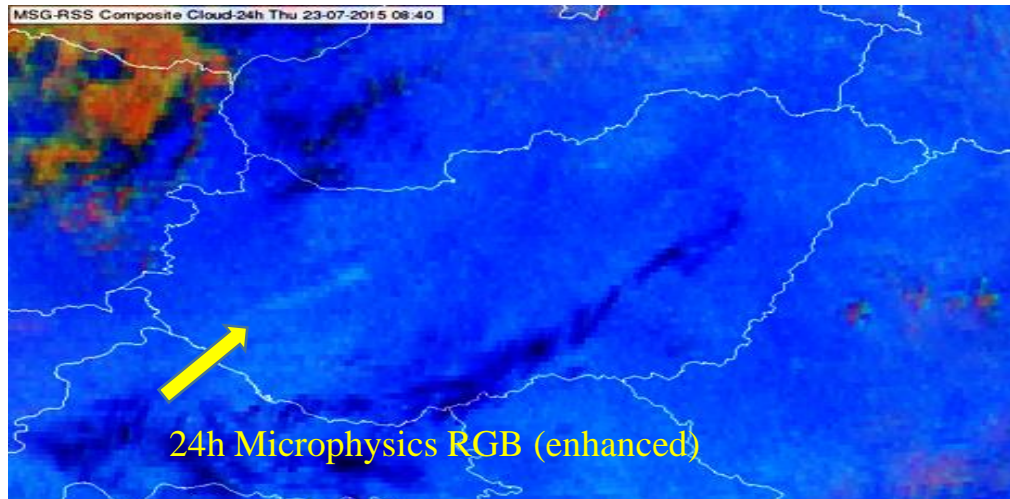
Objektív és szubjektív verifikáció radar és automata csapadékmérések alapján.

Zivatarvizsgálat

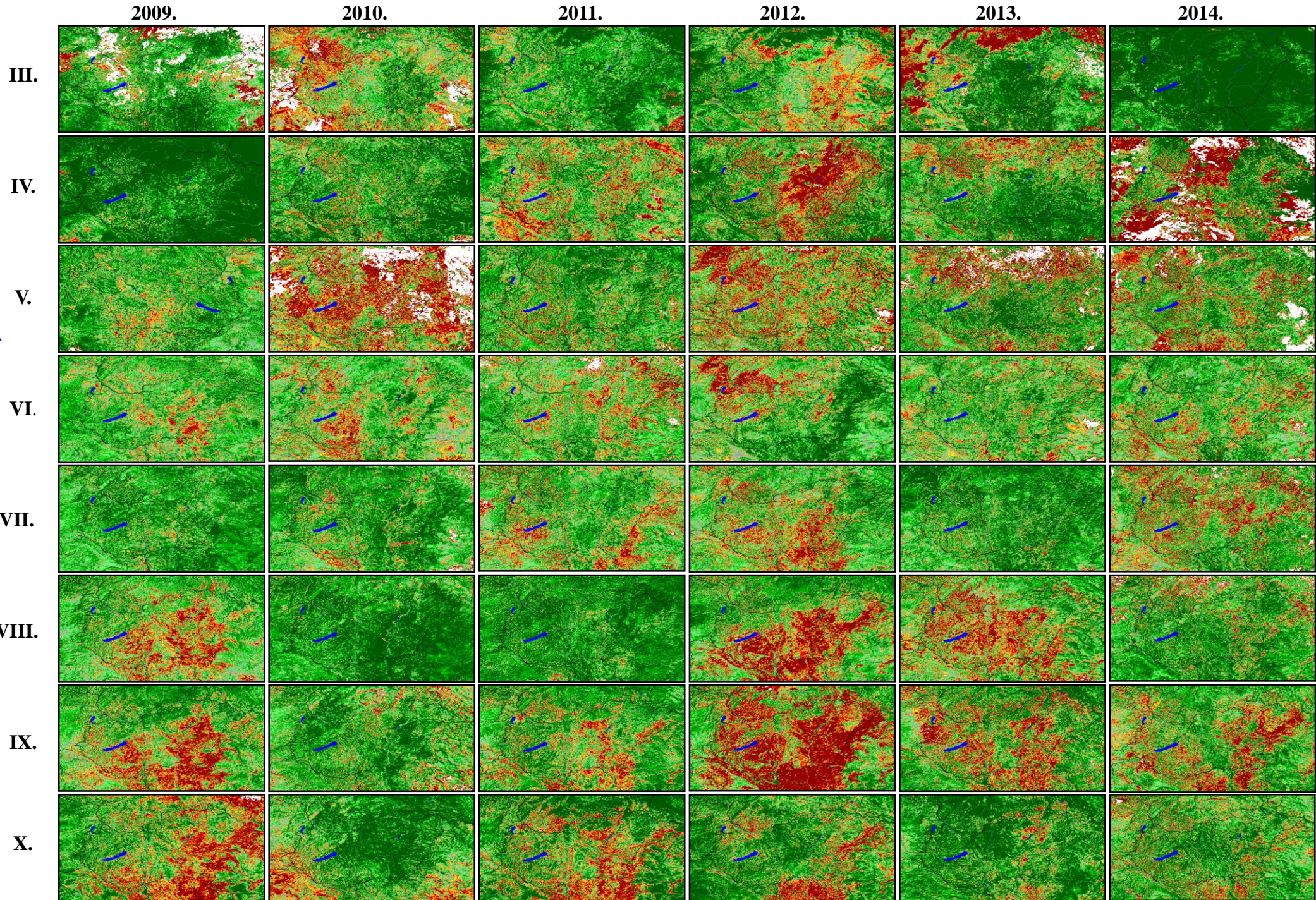
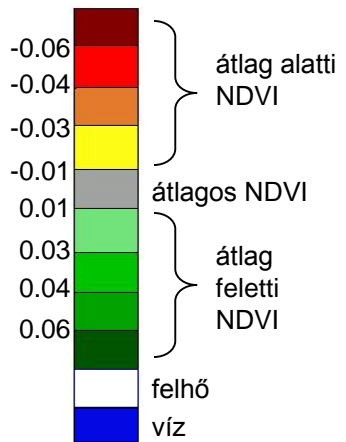
- Zivatar környezetének vizsgálata különböző műholdas mérések alapján.

Kihullató víz (mm)

Növényzet
megfigyelése

NOAA/AVHRR
NDVI
anomália
(OMSZ)

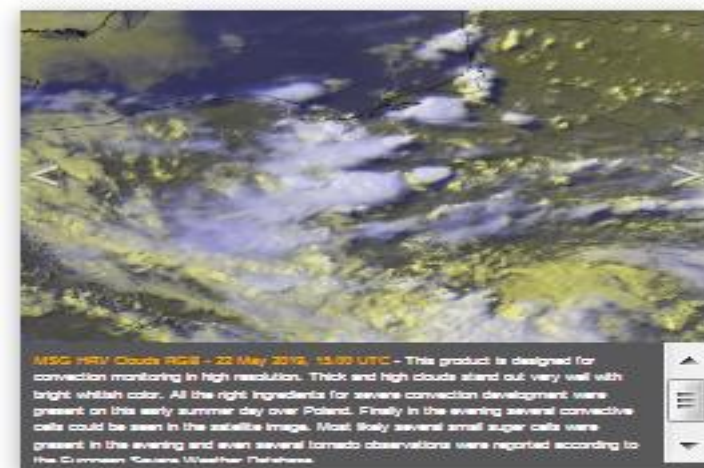

EumeTrain – online oktatóanyagok előállítása

- www.eumetrain.org

Showcase

MSG HRV Clouds RGB – 22 May 2019, 13:00 UTC – This product is designed for convection monitoring in high resolution. Thick and high clouds stand out very well with bright whitish color. All the right ingredients for severe convection development were present on this early summer day over Poland. Finally in the evening several convective cells could be seen in the satellite image. Most likely several small super cells were present in the evening and even several tornado observations were reported according to the Common "Severe Weather" Database.

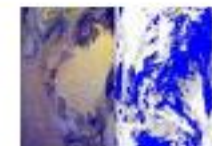
Recent Publications

Published: 28 June 2019

Training Bulletin - Issue XVI

The new issue of the Training Bulletin has been published! Check it out now by clicking on "More [+]"

[More \[+\]](#)

Published: 8 June 2019

NWCSAF PPS v2018 Introduction

These lectures summarize the new scientific and technical updates in the new NWCSAF PPS v2018 software.

[More \[+\]](#)

Upcoming Events!

Upcoming Monthly Weather Briefings

The next weather briefing will be held on 30 July at 12:00 UTC.

[Join](#)

Click here to subscribe to upcoming series of MWBs

[Subscribe me](#)

*automatic reminder system / unsubscribe any time

Published: 20 April 2019

Convection Event Week - Abstracts included!

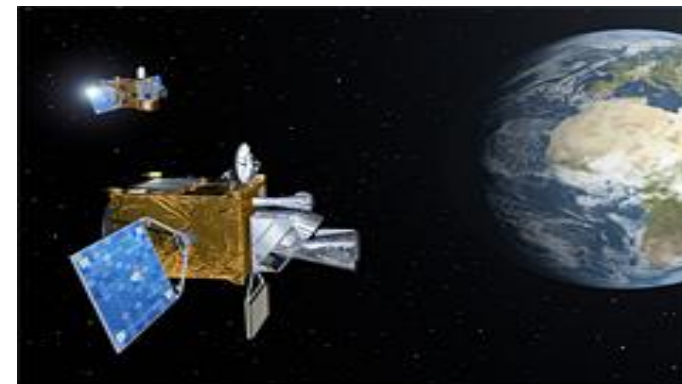
End of May, EumeTrain is organising an Event Week on convection. Shortly before the main convective season starts, this event will focus on topics like thunderstorms, tornadoes, storm damage and the use of satellite products in one week. The target audience comprises meteorologists from all fields but especially forecasters, students and model developers.

One major point of emphasis will be on NWCSAF and H-SAF products and new developments in this field. But also the use of satellite and other remote sensing products for forecasting thunderstorms will be paramount. The access to the Event Week is free and open to all, however prior registration is needed. Self-registration is simple and you will be able to register for one or several sessions.

[More \[+\]](#)

- Esettanulmányok
- Oktató modulok
- Produktum leírások
- Előadások
- Event week
- Műhold képek értelmezését segítő anyagok
- Időjárás előrejelzési szimulátorok
- E-Port: aktuális és archív képek

A Harmadik Generációs METEOSAT (MTG) műholdak

Iker műhold: MTG-I + MTG-S

4 db MTG-I : FCI + LI - 20 év operatív működés 2021 – től

2 db MTG-S : IRS + UVN - 15.5 év operatív működés 2023 – től

FCI Flexible Combined Imager, leképező berendezés

LI Lightning Imager, villám leképezés (geoszinkron holdon még nincs)

IRS Infrared Sounding mission, infravörös szondázó berendezés (geoszinkron holdon új)

UVN UV-VIS Sounding (UVS) mission (geoszinkron holdon új)

Ultraibolya, látható és közeli infravörös tartományú szondázó

MSG SEVIRI			MTG FCI					
	15 perces félteke	Rapid scan 5 perces 1/3 félteke		10 perces félteke	Rapid scan 2.5 perces 1/4 félteke			
~~HRV (0.6)~~	1 km	1 km	<del></del>					
<del></del>			~~VIS0.4~~	1 km	(1 km)			
			~~VIS0.5~~					
VIS0.6	3 km	3 km	<u>VIS0.6</u>		0.5 km			
~~VIS0.8~~			VIS0.8					
<del></del>			~~NIR0.9~~	1 km	(1 km)			
<del></del>			~~NIR1.3~~					
~~NIR1.6~~			NIR1.6					
<del></del>			<u>NIR2.2</u>		0.5 km			
IR3.9					<u>IR3.8</u>	2 km	1 km	
IR6.2					IR6.3			
IR7.3					IR7.3			(2 km)
IR8.7					IR8.7			
IR9.7					IR9.7			
IR10.8					<u>IR10.5</u>			1 km
IR12.0					IR12.3			(2 km)
IR13.4			IR13.3					

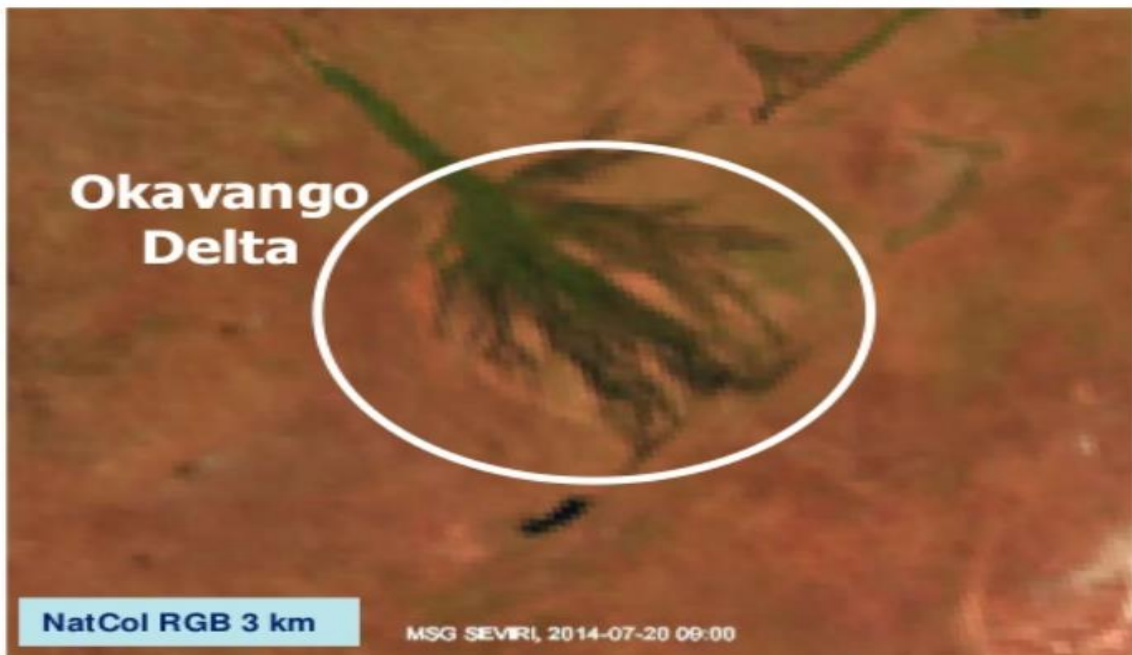
MTG
rapid scan

még nem
végleges, hogy
hány csatornát
fognak
real-time
továbbítani

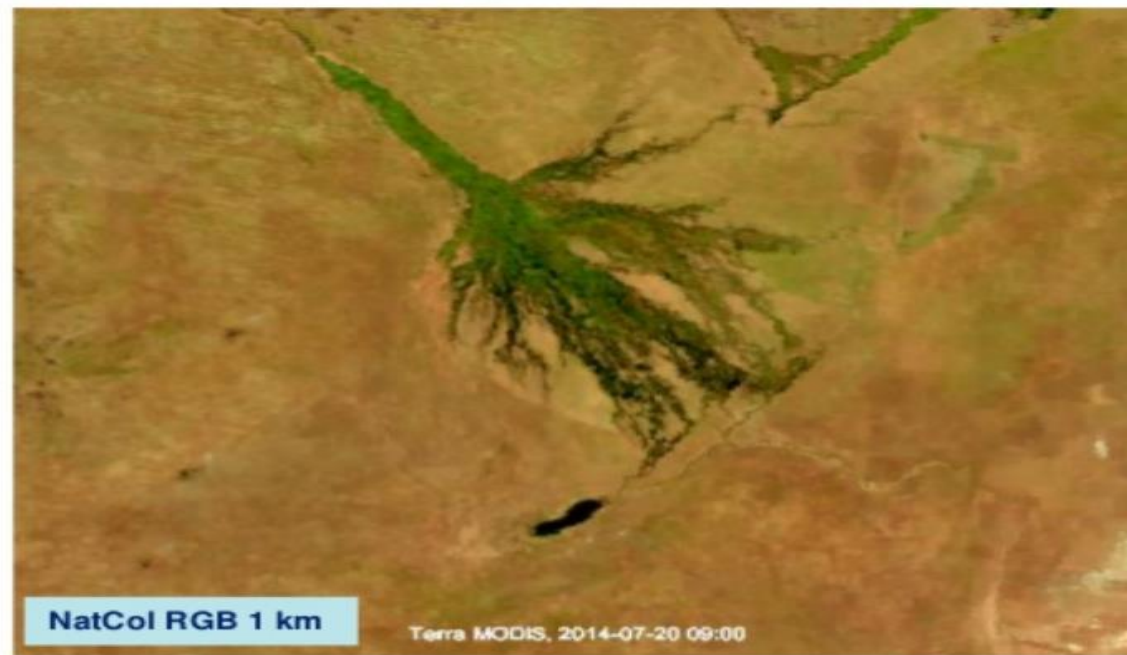
- Jobb területi felbontás → részletdúsabb kép
Kisméretű objektumok (pl. völgykőd) jobb megfigyelése.
- Jobb időbeli felbontás → Többlet információ a gyors folyamatok megfigyeléséhez (pl. zivatar)
Heves időjárási események előrejelzése, korai riasztások kiadása
- Új csatorna VIS0.4, VIS0.5 →
  - Természetes színű kompozit kép
  - Jobb aeroszol megfigyelés (főleg szárazföld felett) – jobb vulkáni hamu, füst, porfelhő elkülönítés
- Új csatorna NIR0.9 →
  - Nappal pontosabb kihullható víz tartalom az alacsony rétegben (főleg szárazföld felett) →
pontosabb kihullható víz tartalom vertikális oszlopban
- Új csatorna NIR1.3 →
  - A nagyon vékony cirrusz felhők megbízhatóbb detektálása
- Új csatorna NIR2.2 →
  - A felhő mikrofizika pontosabb számítása
(a felhő tetején lévő részecskék halmazállapota és átlagos mérete)
- Módosított csatorna IR3.8 →
  - Jobb tüzdetektálás , ...

MTG Improvements: vegetation monitoring

SEVERI (09:00 UTC)

MODIS (09:00 UTC)

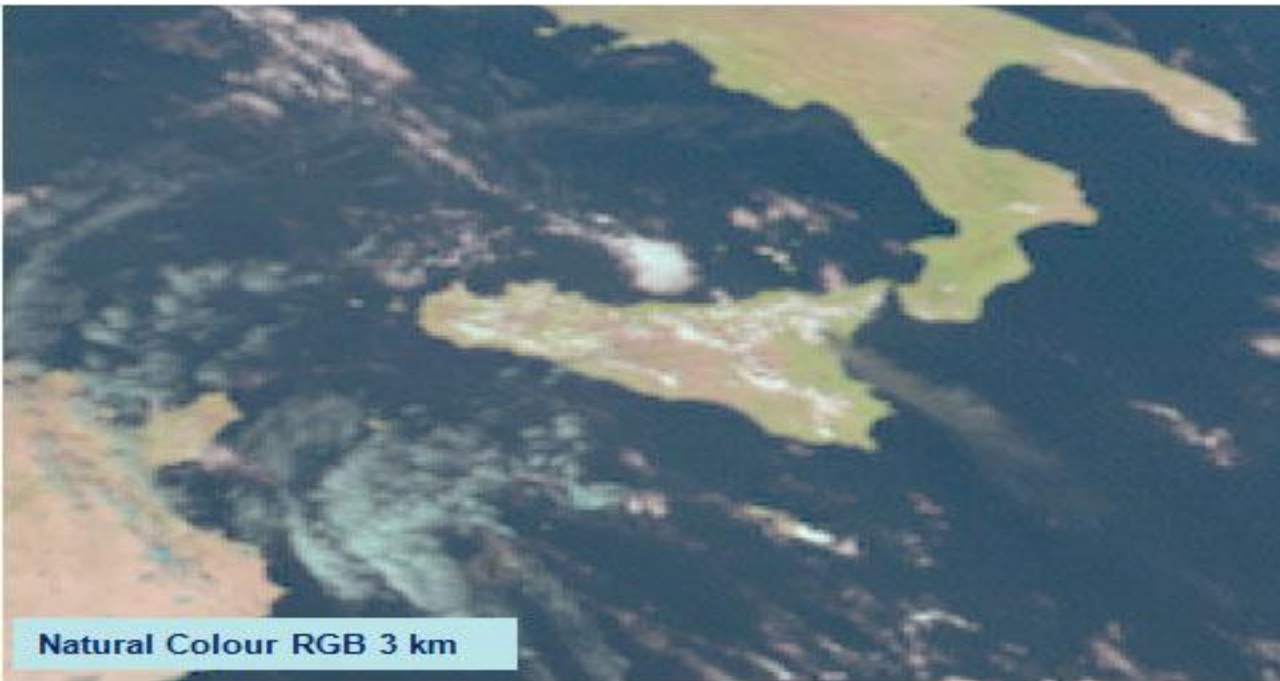
20 July 2014

Új csatorna VIS0.4, VIS0.5 →

- Természetes színű kompozit kép
- Jobb aeroszol megfigyelés (főleg szárazföld felett) – vulkáni hamu, füst, porfelhő elkülönítés

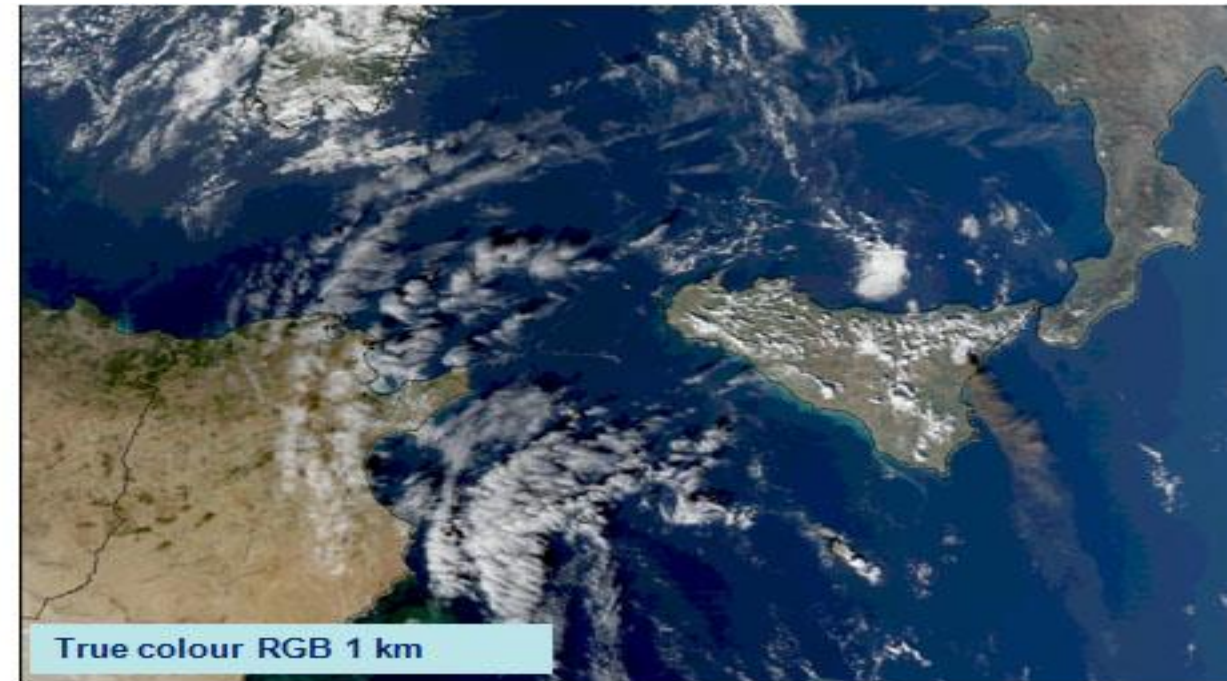
Vulkáni hamu detektálás

MSG SEVIRI

Majdnem természetes színű RGB
(NIR1.6, VIS0.8, VIS0.6)
2006. november 26, 12:15 UTC

MSG kép

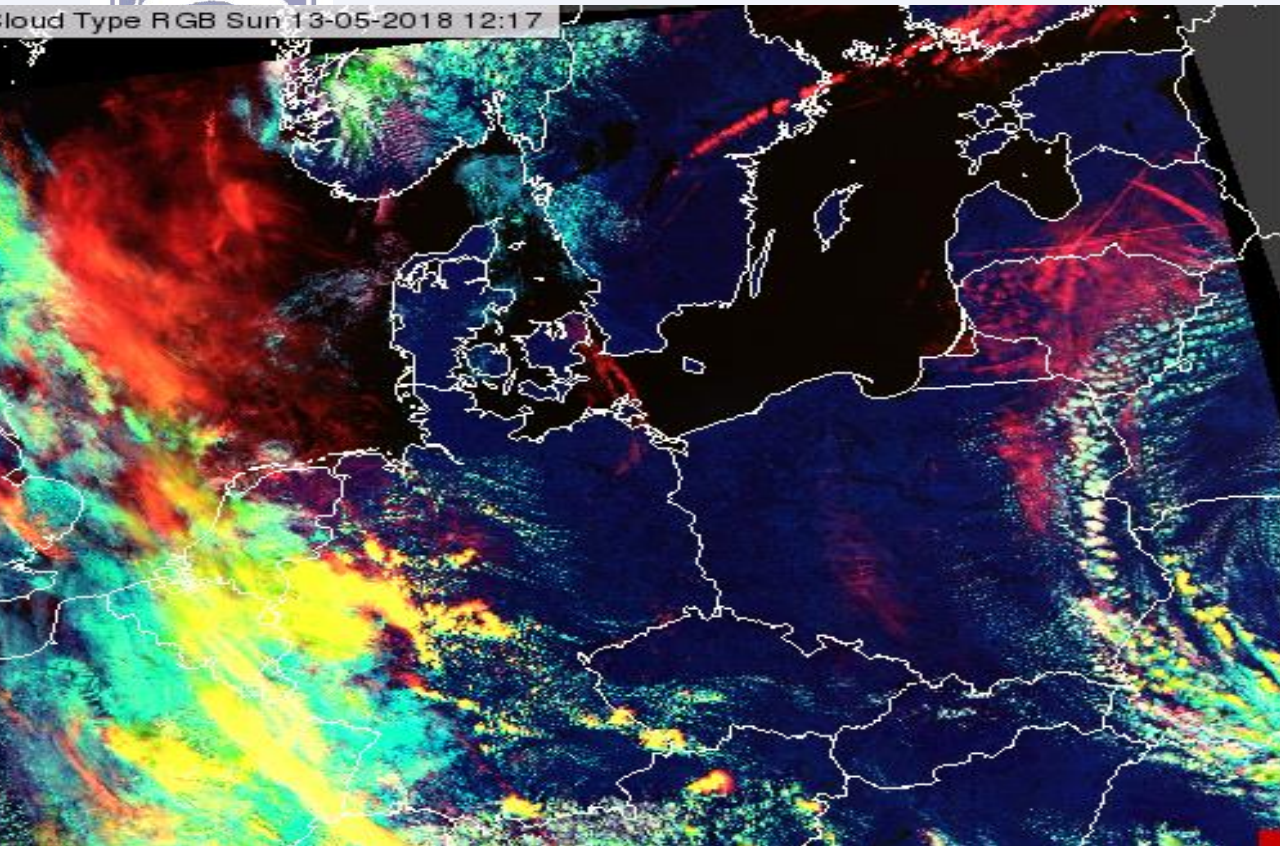
MODIS

Természetes színű RGB
(VIS0.6, **VIS0.5**, **VIS 0.4**)
2006. november 26. 12:20 UTC

MTG szimuláció

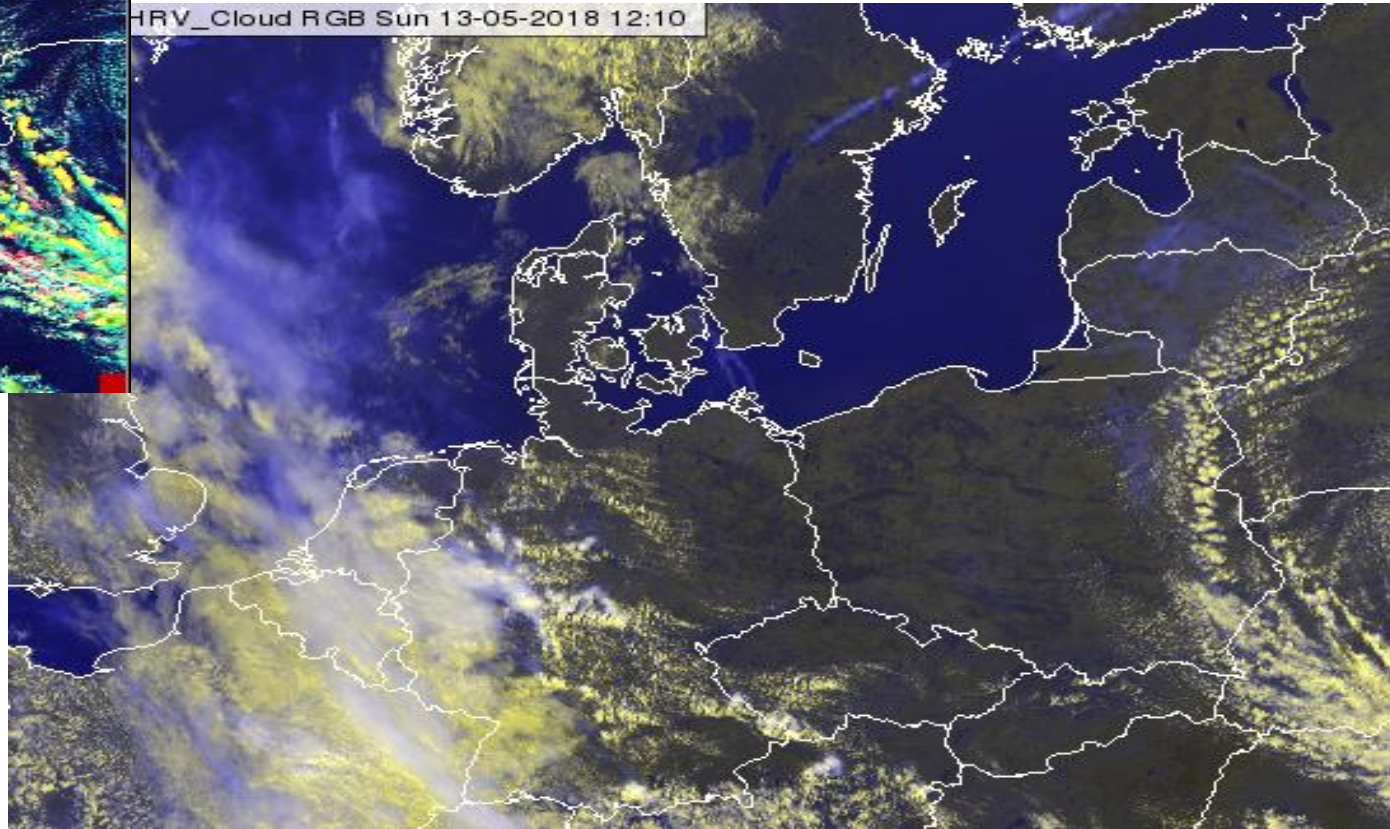
Más a felbontás, spektrálisan is más

Cloud Type RGB Sun 13-05-2018 12:17

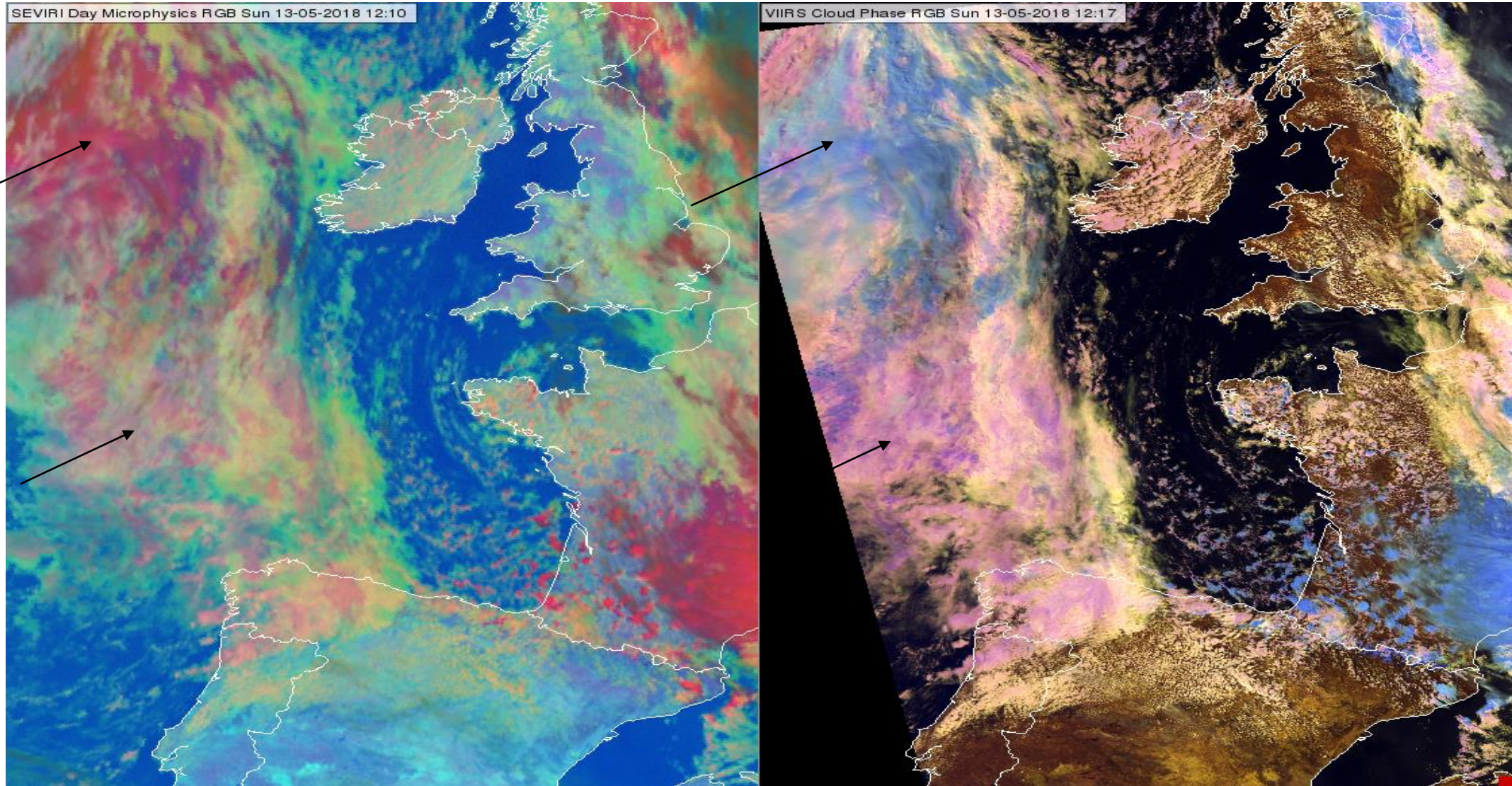
NPP VIIRS
Felhő Típus RGB
(NIR1.38, VIS0.67, NIR1.61)
2018. május 13. 12:17 UTC
MTG szimuláció

HRV_Cloud RGB Sun 13-05-2018 12:10

MSG SEVIRI
HRV Felhő RGB
(HRV, HRV, IR10.8)
2018. Május 13, 12:10 UTC

A NIR2.25 sáv használata javítani fogja jég és vízfelhők elkülönítését

MSG SEVIRI
Nappali Mikrofizikai RGB
(VIS0.8, IR3.9refl, IR10.8)
2018. Május 13, 12:10 UTC

NPP VIIRS
Felhő Fázis RGB
(NIR1.61, **NIR2.25**, VIS0.47)
2018. május 13. 12:17 UTC

Köszönöm a figyelmet!

